

Ročník XXIV.

4/2015

ISSN 1335 – 2490

ozvena

spravodajca Organizácie muskulárných dystrofiíkov v SR

*Nech čaro prichádzajúcich Vianoc
vyčarí aj vo vašich srdciach ešte viac
lásky k sebe, ľuďom, svetu...*

...a šťastný nový rok

Bezbariérové prístupy Stropné zdviháky

Získajte
Kartu výhod
ZTP

Andy Timková & Eldam

ozvena

Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR
občianske združenie
Vrútocká 8, 821 04 Bratislava
Tel.: 02/43 41 16 86, 43 41 04 74
Mobil: 0948 529 976
www.omdvsr.sk
e-mail: omd@omdvsr.sk
IČO: 00 624 802

Organizácia
muskulárnych
dystrofiíkov
v SR

Čestná predsedníčka: Anna Šišková
Výkonný výbor OMDv SR:
predsedníčka: Mgr. Andrea Madunová
podpredsedníčka: Mgr. Mária Duračinská
členovia VV: Mgr. Tibor Kőböl,
Jozef Blažek, Mgr. Alena Hradňanská,
Zdeněk Havierník, Bc. Miroslav Bielik
Revízná komisia OMD v SR:
predsedníčka: Simona Ďuriačová
členovia: Margita Granecová,
Mgr. Anna Pivková
ekonómka: Ľuboslava Janečková

Ozvenu vydáva:
Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR
Ozvenu zostavili:

Mgr. Mária Duračinská, Jozef Blažek,
Mgr. Andrea Madunová, Mgr. Natália Turčinová
Layout a sadzba:
Mgr. Veronika Melicherová, Martin Burian
Autor pohľadnice na obálke Ozveny:
Tadeáš Wagner
Poštová adresa redakcie
je totožná s adresou OMD v SR
e-mail: ozvena@omdvsr.sk

Tlač: Kníhtlač Gerthofer
Expeduje: ARES, s.r.o.

Vychádza štyrikrát ročne
s finančnou podporou MPSVaR SR
a dobrovoľných darcov
Reg. čís. MK SR: EV 2888/09
ISSN: 1335-2490

OZVENA je spravodajca pre ľudí postihnutých nervovosvalovými ochoreniami a ich priaznivcov. Vydáva ju Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR (OMD v SR). Čitateľom v nej prinášame informácie o organizačných záležitostiach OMD, o výskume a liečbe nervovosvalových ochorení, zákonných opatreniach a oblastiach spojených so životom postihnutých ľudí a ďalšie aktuality.

Nervovosvalové ochorenia predstavujú veľkú skupinu rôznorodých postihnutí kostrových svalov a periférnych nervov. Ich spoločným príznakom je postupný vývoj slabosti svalov, často sprevádzaný zmenšovaním ich objemu. Preto o ľuďoch s takto postihnutými svalmi hovoríme ako o muskulárnych (svalových) dystrofiíkoch. Nervovosvalové ochorenia postihujú deti aj dospelých. Celkový počet osôb s nervovosvalovými ochoreniami sa na Slovensku odhaduje na 5 000. Život s muskulárnou dystrofiou prináša každému postihnutému a jeho rodine veľa vážnych problémov.

OMD v SR je občianske združenie s celoslovenskou pôsobnosťou. V rámci svojich možností presadzuje špecifické potreby občanov s veľmi ťažkým telesným postihnutím, najmä ľudí na vozíku a imobilných, poukazovaním na spôsoby riešenia ich životných situácií. Poskytuje poradenstvo pre občanov s ťažkým telesným postihnutím.

OMD v SR je v zahraničí členom európskej aliancie združujúcej národné organizácie muskulárnych dystrofiíkov a odborníkov (EAMDA). Na domácej pôde je členom Slovenskej humanitnej rady a Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím. Činnosť OMD v SR je finančne náročná. Vďaka väčším dobrovoľným finančným príspevkom pomáhame tým, ktorí sú na pomoc naozaj odkázaní.

Ak ste sa rozhodli pomôcť ľuďom postihnutým svalovou dystrofiou, uvádzame číslo účtu

**OMD v SR: 2624340950/1100
TATRA BANKA**

Obsah

- 3 ÚVODNÉ SLOVO**
- 5 AKO MÔŽEM PODPORIŤ OeMDečko**
- 7 AKTUALITY**
- 7 Termíny do DystroCentra
- 7 Zmena v platení MHD v Bratislave pre držiteľov preukazu ŤZP, ŤZP-S
- 8 POMÁHAJÚ NÁM**
- 8 Autá Siemens už majú svojich majiteľov
- 9 TNT pomáha v lete belasého motýľa a tiež chlapcom so svalovou dystrofiou
- 10 PricewaterhouseCoopers Slovensko podporuje OeMDečko
- 11 Rozhovor s Aničkou Šiškovou
- 13 Z NAŠEJ ČINNOSTI**
- 13 Petícia Klubu OMD Ondava
- 14 Obzretie za letom – Spomienky na tvorivý tábor
- 18 Celoslovenské stretnutie členov OMD v SR
- 25 Projekt MFSR: Dotácia na pomoc členom
- 27 Predstavujeme našich dobrovoľníkov – Majka a Jarka
- 28 Predstavujeme našich zamestnancov – Henrieta Horváthová
- 29 O NAŠICH ČLENOCH**
- 29 DystroRozhovor s Tadeáškom Wagnerom
- 31 Rodičia rodičom
- 33 Jedna (ne)obyčajná septembrová nedeľa
- 35 Spoločenská rubrika
- 35 NAPÍSAĽI O DYSTROFIKOCH**
- 35 Chlapec so svalovou dystrofiou detailne kreslí ručné ulice miest
- 37 CESTOVNÁ HORÚČKA**
- 37 Adam Buriánek: Tour de Kodaň
- 41 Samuel Andrejčík: Sen sa stal skutočnosťou - cesta naprieč Amerikou a Kanadou
- 45 SOCIÁLNE OKIENKO**
- 45 Kúpeľná liečba je dostupná aj pre pacientov so svalovým ochorením Dejerine – Scottas a Charcot – Marie - Tooth
- 46 Vianočný príspevok k dôchodku
- 47 Valorizácia dôchodkov v roku 2016 bude minimálna
- 47 Ochranný limit pri doplatkoch za lieky po novom
- 49 Elektronická diaľničná známka
- 50 HĽAVU HORE**
- 50 Slovenský Najvyšší súd rozhodol: deti s postihnutím majú právo na inkluzívne vzdelávanie

- 51 Voľba komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím
- 56 ŠPORTOVÉ OKIENKO**
- 56 Boccia
- 58 Šach
- 63 NA VOLNÝ ČAS**
- 63 Oblíbené recepty OeMďákov
- 65 DystroLotéria
- 66 OZVENKA PRE MALÉ AJ VEĽKÉ DETI**

OZVENA č.4/2015

Toto číslo vyšlo v decembri 2015. Ďalšie číslo časopisu vyjde vo februári 2016.

Vaše postrehy, názory, ale tiež otázky a návrhy adresujte na ozvena@omdvsr.sk

Páči sa vám Ozvena?

Páči sa vám naša Ozvena, ale nie ste náš člen a chcete ju odoberať? Kontaktujte nás.

.....

Ozvena v špirálovej väzbe pre členov s ťažkým postihnutím rúk

Chcete odoberať Ozvenu v špirálovej väzbe, v ktorej sa ľahšie listuje? Kontaktujte nás!

.....

Kontakt centrály OMD v SR

Poštová adresa:
OMD v SR, Vrútocká 8,
821 04 Bratislava
E-mail: omd@omdvsr.sk
Telefón: 02/4341 1686, 02/4341 0474
Mobil: 0948 529 976 (T-com)

Upozornenie pre členov a klientov: doteraz používané mobilné čísla 0907 262 293 a 0911 268 688 zanikajú!

Milí členovia,

paradoxne, mimo pozornosti hlavných médií, sa v tomto čase udiali dve skutočnosti významné pre ľudí so zdravotným postihnutím, ktoré môžu zmeniť pomery v prístupe k vzdelávaniu detí s postihnutím a aj priniesť pozitívne zmeny v uplatňovaní práv ľudí s postihnutím na Slovensku. V prvom prípade ide o prelomové rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, ktoré priznalo deťom so zdravotným postihnutím právo na inkluzívne vzdelávanie a zaistenie primeraných úprav, a to podľa Dohovoru OSN o právach ľudí so zdravotným postihnutím. Z 34 – tisíc detí s postihnutím bolo v roku 2014 iba približne 3 500 začlenených do bežných základných škôl. „Ó, aké potrebné rozhodnutie“, tlačí sa do úst zvolanie po prečítaní týchto čísiel. V druhom prípade, systémové zmeny by mohla priniesť činnosť ombudsmana pre ľudí so zdravotným postihnutím, ktorého voľba práve v týchto dňoch na základe nového zákona o jeho zriadení prebieha v parlamente. Aj o tom si prečítate v Ozvene.

Tieto udalosti, podporujúce naše práva a rovnocenné postavenie v komunite, ma vracajú k jednému zaujímavému rozhovoru, ktorý som, aj o zdravotnom postihnutí, čítala už pred niekoľkými mesiacmi a stále vo mne rezonuje. Mám potrebu podeliť sa s vami o niektoré myšlienky, ktoré vyslovil Francúz Jean - Pierre Améris, režisér filmu Príbeh Márie. O zabudnutom príbehu hluchoslepej Márie, ktorej sa ujala rehoľná sestra Marguerite. Vymyslela pre ňu špeciálnu

reč, znakový jazyk, a tým jej umožnila rozvíjať sa, poznávať svet. Lekári pritom Máriu odpísali, ale Marguerite jej verila. Režisér s veľkým porozumením a empatiou konštatuje, že „zdraví“ si nevedia predstaviť ako komunikovať s človekom s postihnutím a pýtajú sa „Chudáci hendikepovaní, ako to dokážu?“. Správna otázka však znie opačne „Ako to ja dokážem?“. Zaujímavý je aj jeho postreh o herečke, ktorá hrala Máriu a sama bola nepočujúca. To, že nepočuje, ona sama nepovažovala za problém, ani za hendikep. Hluchotu vníma ako súčasť svojej identity. A ešte jedna vyslovená veta ma oslovila. Režisér hovorí, že kde je utrpenie, tam je život. Tam je viac spolupatričnosti, viac radosti. Známym odporúča návštevu nemocnice, budete sa cítiť živší. Čo som tým všetkým chcela povedať? Že všetko sa začína prijatím vlastného postihnutia, faktu, že som iná/iný. Zdravotné postihnutie ako súčasť našich identít. Nie je to nevýhoda, ale jedinečnosť. Vtedy si začíname byť vedomí aj svojich práv. A napriek tomu, že sú naše životy ťažšie, tešíme sa, že sa dnes cítime dobre, z drobností, pekného počasia, objatia. Tie slová režiséra o spolupatričnosti a radosti sú akoby opisom našich stretnutí členov v Piešťanoch. Ale aj to, že bez porozumenia väčšiny to jednoducho nejde a rovnocenné miesto nájdeme len v spoločnej symbióze a uvedomení si, že sme si navzájom obohatením.

Dúfam, že som vás touto dlhšou úvahou veľmi neunavila. Preto už len stručne.

V poslednej tohtoročnej Ozvene nájdete opäť pútavé čítanie. Z bohatého obsahu upriamujem pozornosť na rozhovor s herečkou a čestnou predsedníčkou OeMDečka Aničkou Šiškovou, reportáž z celoslovenského stretnutia členov v Piešťanoch, informáciu o kúpeľnej liečbe dostupnej už aj pre pacientov, ktorí trpia ochorením Dejerine - Scottas či Charcot - Marie - Tooth, DystroRozhovor s talentovaným Tadeáškom Wagnerom, trpiacim ťažkou formou svalového ochorenia aj na článok o ňom a jeho rodinke, či na cestovateľské zápisky na kolieskach z Dánska aj spoza „Veľkej mláky“.

V novom roku želám aj v mene celého tímu OMD všetkým našim členom a čitateľom naplno prežité dni a pocity šťastia a spokojnosti.

MÁRIA DURAČINSKÁ

Dajme si rande na Facebooku

Máme veľmi veľa aktivít, ktoré sa snažíme pravidelne monitorovať a dávať o nich vedieť aj prostredníctvom nášho **FB profilu OMD v SR**. Budeme veľmi radi, keď nám pomôžete v jeho šírení lajkovaním, komentovaním a zdieľaním. Ak sa pridáte k našim fanúšikom, budeme v ešte užšom kontakte a neuniknú vám žiadne aktuálne novinky z dielne nášho OeMDečka. Momentálne je nás na Facebooku 1652, bude nás ešte viac?

Čo vás v roku 2015 zaujalo na internete najviac?

Aby ste boli neustále v obraze, pravidelne pridávame na náš Facebook profil, ale tiež na stránku YouTube, rôzne zaujímavosti.

V roku 2015 ste na Facebooku uštedrili najviac „like-ov“ týmto príspevkom:

- 3.miesto: Fotografie z pracovnej cesty OMD tímu v Štrasburgu (91 like)
- 2.miesto: Fotografia Napoleona s motýlikom (100 like)
- 1.miesto: Fotografie z kapustnice (111 like)**

Najväčší počet zdieľaní mal príspevok o hľadaní osobných asistentov (85 zdieľaní).

• Aj sám veľký Napoleon podporuje činnosť OeMĎákov :)

V roku 2015 sa na stránke YouTube stali najsledovanejšími tieto videá:

- 3.miesto: Prezentácia vozidla Opel Movano - Tibor Köböl (178 zhliadnutí)
- 2.miesto: Sima Martausová - Koncert belasého motýľa 2015 (181 zhliadnutí)
- 1.miesto: **Kampaň Belasý motýľ - videoreportáž (304 zhliadnutí)**

POZOR, skontrolujte si, či ste zaplatili členské v OMD v SR!

31. december 2015 je posledný termín, do ktorého je možné zaplatiť členský poplatok za rok 2015 vo výške **10 €**. Pokiaľ tak neurobíte, považujeme to za prejav toho, že už nemáte záujem byť naďalej členom našej organizácie a členstvo vám zanikne.

AKO MÔŽEM PODPORIŤ OEMDEČKO?

Do 31. decembra 2015 tzv. DARCOVSKOU SMS

Jednoducho a rýchlo, zaslaním sms v tvare DMS MOTYL na číslo 877. Darcovskou sms podporíš verejnú zbierku Belasý motýľ, ktorá je určená hlavne na úhradu kompenzačných pomôcok nenahradiateľných pre ľudí so svalovou dystrofiou. Viac na www.darcovskasms.sk.

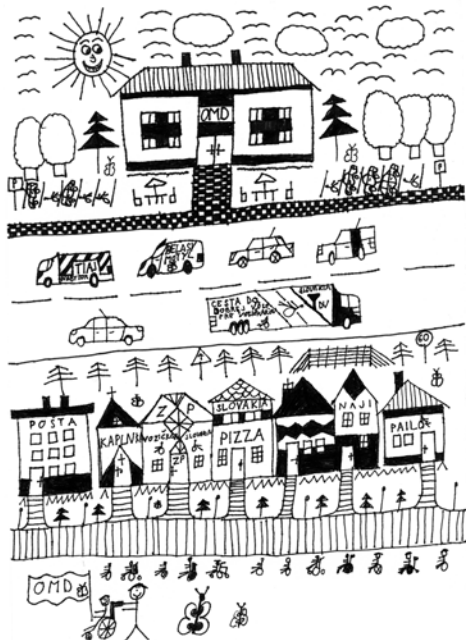
Pozn: Zbierka je registrovaná MV SR a realizovaná prostredníctvom DMS systému, ktorý spravuje Fórum donorov. Cena DMS je 2 € v sieti operátorov O2, Orange a Telekom. So štvrtým operátorom „4-ka“, ktorý je na slovenskom trhu nový, sa začína o podmienkach rokovať. O novinkách vás budeme informovať.

V roku 2015 aj 2016 kúpou KNIŽKY a DIÁRA

Diár na rok 2016: Kúp diár, podporíš ľudí s nervosvalovým ochorením

Ľahký, pekný a praktický diár na rok 2016 s rozmermi 9 x 15 cm pre každého. Diár obsahuje týždenný kalendár, záložky s mesačným kalendárom, pracovný kalendár, mená, sviatky, zoznam voľných dní v susedných štátoch, priestor na poznámky. Tohtoročný diár zdobí **výber výtvarných prác**, ktoré boli ocenené v rámci celoslovenskej výtvarnej súťaže Krídla fantázie 2015. Spomínanú súťaž pre žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a jednotlivcov pripravilo naše občianske združenie OMD v SR a občianske združenie Puart Gallery. Autorom titulného obrázku v diári je len 10-ročný, šikovný mladý umelec **Tadeáš Wagner so svalovou dystrofiou**, ktorého kresbičky získali ocenenia aj vo svete. Diár je autorské dielo Veroniky Melicherovej (dizajn) a Barbory Gerthoferovej (sadzba). Sponzorsky nás podporila Knihtlač Gerthofer, s. r. o., za čo sa im chceme touto cestou srdečne poďakovať.

Cena za jeden diár je 5 € vrátane poštovného. Jeho kúpou podporíte činnosť a aktivity nášho združenia. Vaše objednávky čakáme na omd@omdvsr.sk.

- Tadeáškova kresbička bude zdobiť titulnú stranu OeMDečkeho diára 2016

Kniha vždy poteší

Rozprávkovú knižku s názvom STRATENÝ PRINC napísala Mária Kostová a ilustrovala jej sestra Erika Kostová, trpiaca ťažkou formou spinálnej svalovej

atrofie. Knižka stojí **10 eur** a môžeš si ju vyzdvihnúť osobne v kancelárii OMD v SR v Bratislave alebo objednať mailom či telefonicky. V tom prípade k cene knižky prirátame poštovné. Kúpou knižky podporíte činnosť a aktivity nášho združenia.

V roku 2015 aj 2016 dobrovoľným PRÍSPEVKOM

Prispieť môžeš priamo na účet verejnej zbierky Belasý motýľ SK2211000000002921867476 (Tatra banka) alebo prostredníctvom online darovania (darovať je možné aj prostredníctvom internetovej stránky www.omdvsr.sk) na hlavný účet OMD v SR <https://omdvsr.darujme.sk/351/>

V roku 2016 poukázaním DVOCH PERCENT

Rátaj s nami! 2% + 2% + 2% + = 100% našich aktivít!

Dve percentá pre vybranú neziskovú organizáciu môže venovať fyzická a právnická osoba, tri percentá môže poukázať dobrovoľník, ktorý v roku 2015 odpracoval 40 dobrovoľníckych hodín a organizácia, v prospech ktorej pracoval, mu o tom vystaví potvrdenie.

Pripomíname dôležité termíny:

- do 31. marca 2016: Podanie daňových priznaní zo strany daňovníkov (FO), ktorí podávajú daňové priznanie +

Podanie daňových priznaní právnickými osobami (PO) - Vyhlásenie o dvoch percentách je už súčasťou daňového priznania;

- do 30. apríla 2016: Zasielanie vyhlásení zo strany daňovníkov (zamestnancov), za ktorých daňovú povinnosť vyrovná zamestnávateľ. Zamestnanec okrem vyhlásenia o dvoch percentách zasiela aj potvrdenie o zaplatení dane. Formuláre doručí alebo zašle daňovému úradu v mieste svojho bydliska.

Kontaktné údaje OMD v SR pre potreby dvoch percent:

sídlo: Vrútocká 8, 821 04 Bratislava
právna forma: občianske združenie
IČO: 00624802

Ďakujeme!

AKTUALITY

Nové termíny do DystroCentra

Srdečne vás pozývame na bezplatné konzultácie s našou fyzioterapeutkou Tatianou Kolekovou. Konzultácie sú určené pre členov OMD v SR alebo aj nečlenov, ale s nervovosvalovým ochorením. Priestory DystroCentra sú plne bezbariérové a prispôsobené osobám s ťažkým telesným postihnutím. Na vozíku je prístupná aj toaleta a možnosť premiestňovania stropným zdvihákom na rehabilitačný stôl. Objednávajte sa na kontaktoch centrály OMD v SR.

Najbližšie termíny sú:

Január: 11. 1. 2016, 25. 1. 2016

Február: 8. 2. 2016, 22. 2. 2016

Zmena v platení MHD v Bratislave a okolí pre držiteľov preukazu ŤZP, ŤZP-S

Poslanci mestského aj župného zastupiteľstva schválili nové podmienky zľavenej prepravy IDS BK (Integrovaný dopravný systém Bratislavského kraja), ktoré vošli do platnosti 1.novembra 2015.

Držitelia preukazu ŤZP a ŤZP-S **s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji** budú mať zľavu 90% na predplatné cestovné lístky (električenka) na zóny 100 a 101, ktoré si budú zakupovať na bezkontaktnú čipovú kartu. Čipová karta stojí cca 5 eur a platí 5 rokov. Ročný predplatný lístok po zľave 90% bude stáť cca 26 Eur. Sprievodcovia budú prepravovaní bezplatne. V prípade jednorazových cestovných lístkov (papierové) budú mať zľavu 50%, pričom sprievodcovia budú prepravovaní bezplatne po predložení ŤZP a ŤZP-S majiteľa.

Držitelia preukazu ŤZP a ŤZP-S **s trvalým pobytom mimo Bratislavského kraja** budú mať zľavu 50% na jednorazové cestovné lístky (papierový) i na predplatné cestovné lístky (električenka) vo forme bezkontaktnéj čipovej karty na zóny 100 a 101. Sprievodcovia budú prepravovaní bezplatne po predložení ŤZP a ŤZP-S majiteľa.

V súčasnosti Dopravný podnik Bratislava a.s. informuje, že až **do konca roka 2015** platí takzvané **prechodné obdobie týkajúce sa len držiteľov preukazu ŤZP a ŤZP-S s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji**. To znamená, že si stačí

bezkontaktné čipové karty na využitie príslušných zliav vybaviť do tohto termínu. Počas spomínaného prechodného obdobia môžu držiteľia preukazu ŤZP a ŤZP-S s trvalým pobytom v Bratislavskom kraji zatiaľ cestovať bezplatne vo vozidlách MHD.

O ďalších skutočnostiach vás budeme informovať, prípadne sledujte www.dpb.sk alebo www.bid.sk.

• Autor: Jozef Blažek

POMÁHAJÚ NÁM

Autá Siemens už majú svojich majiteľov

Spoločnosť SIEMENS vyradila 7 áut typu Škoda Octavia – combi s dieslovým motorom. Vozidlá majú 4 až 5 rokov, počet najazdených kilometrov v priemere 170 000. Autá sú pravidelne servisované a v dobrom technickom stave.

Spoločnosť SIEMENS oslovila naše občianske združenie so žiadosťou o spoluprácu pri vyhľadani rodín alebo jednotlivcov, ktorí by z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia potrebovali na prepravu auto.

V Ozvene č. 3/2015, na Facebooku, mailinglistom našim členom, ale tiež prostredníctvom webovej stránky

www.omdvsr.sk sme vyzvali potenciálnych záujemcov, aby sa nám v prípade, že spĺňajú kritéria, ozvali. Pri rozhodovaní sme sa snažili zväziť všetky okolnosti a vybrať tých, pre ktorých je auto obrovskou nevyhnutnosťou. Z členov nášho združenia sme vybrali štyroch. Veríme, že obdarovaní sa potešili a že im autá pomôžu pri mobilite.

- **Prvé auto poputuje štyrom súrodencom Lackovým z Veľkej Lomnice.** Všetci súrodenci majú svalovú dystrofiu, sú na vozíku, vlastné auto nemajú.
- **Druhé auto poteší Robka Rubinta a jeho ocina,** pretože ich súčasné auto je nevyhovujúce na prepravu Robka spolu s jeho dýchacím prístrojom a špeciálnym polohovateľným vozíkom a kreslom.
- **Z tretieho auta má veľkú radosť Monika Štefanicová z Trestenej,** ktorá má zrakové problémy, bojuje s nervovo-svalovým ochorením, no veľkou oporou je pre ňu jej nevidiaci manžel. Keďže v súčasnosti nedisponujú žiadnym prepravným prostriedkom, auto venované spoločnosťou SIEMENS bude pre túto rodinku obrovským prínosom a pomocou pri mobilite. Pri mobilite im pomáhajú aj osobní asistenti.
- **Zo štvrtého auta sa teší Mária Mikulcová z Bardejova,** ktorá spolu so svojím manželom a synom žije v Bardejove. Pani Mária je v dôsledku svalovej dystrofie na vozíku a auto, ktoré požíva na svoju prepravu už dosluhuje.

Ďalšie tri autá sme odporúčali darovať rodinám, ktoré majú deti s viacnásobným ťažkým zdravotným postihnutím

a majú dennú potrebu prepravovať sa s nimi za účelom návštevy rôznych rehabilitačných a zdravotníckych zariadení:

- **Rodina Malobická z Beluše**, majú 3 ročného synčeka Šimonka a auto v zlom technickom stave.
- **Rodina Bednáriková z Bratislavy**, majú 4 ročnú Zinku a auto nevlastnia.
- **Rodina Javorčeková z Bratislavy**, majú 2 ročného Maxíka a auto v zlom technickom stave.

ĎAKUJEME spoločnosti SIEMENS za možnosť zvýšiť kvalitu života ľuďom so svalovou dystrofiou a iným rozsiahlym zdravotným postihnutím, ktorí pomoc nevyhnutne potrebujú.

SIEMENS

TNT pomáha v lete belasého motýľa a tiež chlapcom so svalovou dystrofiou

TNT Express Worldwide spol. s r.o. je medzinárodná prepravná spoločnosť, ktorá nám pomáha už vyše desať rokov pri organizácii kampane Belasý motýľ, a to tým, že bezplatne rozposiela balíky s informačnými a propagačnými materiálmi organizátorom verejnej zbierky po celom Slovensku priamo do ich rúk. Ďalej sa ich pomoc rozrástla v posledných rokoch o bezplatnú prepravu elektrických vozíkov našich chlapcov na detské

tábory. Tak tomu bolo i tento rok a spoločnosť TNT zdarma previezla elektrické vozíky tam a späť trom chlapcom. Bola to pre nich veľká pomoc, lebo ich rodiny tak veľké autá nemajú a tábor bez ich elektrického tátoša si už nevedia ani len predstaviť. **Ďakujeme!**

TSUNAMI – skóruj a pomáhaj

ŠK HARGAŠOVA Záhorská Bystrica OMD v SR a športový klub zo Záhorskej Bystrice vďaka kamarátstvu jednej z predstaviteľiek OMD v SR Márie Duračinskej a prezidenta klubu Juraja Hvozdíka vymysleli v roku 2013 spoluprácu, ktorá podporuje ľudí so svalovou dystrofiou **prostredníctvom gólov strelených vo florbalových zápasoch.**

ŠH HARGAŠOVA už tretiu sezónu poukazuje na účet OMD v SR **50 centov za každý gól** v súperovej sieti v ligovom zápase dosiahnutý všetkými florbalovými družstvami klubu.

Pod hlavičkou kampane TSUNAMI SKÓRUJ A POMÁHAJ / TSUNAMI SCORE AND HELP tak za predchádzajúce sezóny prišlo na účet OMD v SR viac ako 1000 eur.

„Aj v tejto ligovej sezóne 2015/2016 na základe gólov našich florbalových družstiev Tsunami v súťažiach Slovenského zväzu florbalu (SZFB) pokračujeme v tejto forme spolupráce, ktorá nás teší. Je pre nás ctou byť partnermi ľudí zastrešených OMD v SR, ktorí sú pre nás inšpiráciou ako na sebe stále pracovať,“ hovorí prezident klubu ŠK HARGAŠOVA **Juraj Hvozdík** a dodáva: „Sme radi, že takáto vec zaujala aj iných, napríklad aj nášho súpera v extralige mužov FBC Grasshoppers AC UNIZA Žilina, ktorý OMD daroval eurá za ním strelené góly v našom vzájomnom play off súperení.“

Toto leto sa spolupráca rozšírila aj o poskytnutie florbalového vybavenia na OeMDácky letný tábor pre mladých. **Ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!**

• Aj toto sú strelci – časť mladších prípravkárov

TSUNAMI
SCORE AND HELP

PricewaterhouseCoopers Slovensko podporuje OeMDečko

Firma PricewaterhouseCoopers Slovensko s.r.o. patrí medzi skupinu priaznivcov, ktorí pravidelne podporujú aktivity nášho občianskeho združenia. Tento rok podporili aktivity súvisiace s hrou boccia a tiež kampaň Belasý motýľ 2015. Po týchto akciách nás oslovili, či by sme neprišli medzi ich zamestnancov a zahrali s nimi zopár šachových partií. Šachový deň sa v PwC konal 19. 6. 2015. Do sídla ich firmy sme priniesli šachovnice a šachové hodiny. Niektorí už boli v tejto kráľovskej hre zbehlí, iných sme učili, ako tá ktorá figúrka chodí.

To však nebolo všetko. Zamestnanci PwC urobili medzi sebou zbierku a sumou 300 € prispeli na zorganizovanie športového pobytu s názvom Majstrovský prebor OMD v SR v šachu. OMDčko na tejto šachovej výprave v PwC zastupovali Marcel Dirnbach, Ondrej Bašták Ďuran a Jozef Blažek. **Úprimná vďaka za podporu, finančný dar, ako aj za milé popoludnie.**

Bratislavský samosprávny kraj dotáciou podporil Agentúru osobnej asistencie

Finančná podpora vo výške 2 000 € nám predovšetkým umožnila zakúpiť vhodnú

techniku (dataprojektor a fotoaparát s videosekvenciou), čím sme skvalitnili vzdelávanie klientov. Dataprojektor používame pri školeniach a seminároch.

Vydali sme novú informačnú brožúru s názvom Osobná asistencia – teória a prax, ktorá významne prispela k lepšiemu informovaniu našich klientov, prostredníctvom nej sa snažíme zlepšiť osvetu o osobnej asistencii. Z projektu sme pokryli časť nákladu na tlač brožúrky v hrebeňovej väzbe, ktorá je určená klientom s najťažším postihnutím, aby sa im dobre listovalo.

Z projektu sme pokryli aj časť nákladov na prenájom priestorov, v ktorých poskytujeme sprostredkovanie osobnej asistencie a špecializované sociálne poradenstvo klientom.

Bratislavský
samosprávny
kraj

Rozhovor s Aničkou Šiškovou – čestnou predsedníčkou OMD v SR a vernou podporovateľkou

Anička Šišková už dlhodobo spolupracuje s našou organizáciou. Podporuje predovšetkým aktivity zamerané na propagáciu kampane Belasý motýľ a zároveň je čestnou predsedníčkou OMD v SR. Otvorila nám dvere k množstvu známych ľudí, s ktorými naďalej spolupracujeme. Okrem toho, že je to

vynikajúca herečka, je aj veľmi milý a príjemný človek. A nám je veľkou ctou, že k nám z času na čas zavíta na kávičku. Na jednom takomto milom stretnutí sme ju trochu vypovedali.

Už je to niekoľko rokov, čo Organizácii muskulárnych dystrofikov nezištne pomáhate. Pamätáte si ešte na prvé stretnutie s OMD v SR? Kto Vás oslovil a za akým účelom?

So svalovými dystrofikmi už nejaký ten rok spolupracujeme. Za tú dobu mi nesmierne prirástli k srdcu a musím povedať, že sa s nimi cítim naozaj veľmi príjemne. Majú v sebe niečo, čo iní nemajú. Vedia sa tešiť z maličkostí a vidia aj tie krásy života, ktoré nám ostatným unikajú. Myslím, že to bolo v roku 2002, kedy ma oslovila Andrejka Madunová naozaj originálnym spôsobom. Hneď v úvode telefonátu vtipne poznamenala, že by som si mala zobráť príklad z českého filmu „Musíme si pomáhať“, v ktorom som účinkovala a ja som samozrejme nemohla nesúhlasiť. Pamätám si, že sme sa s Andrejkou prvý krát stretli v McDonald´s, pretože to bolo vtedy jedno z mála bezbariérových miest, kde sa dalo dostať vozíkom. V tom období mi deti zakázali chodiť do spomínanej siete rýchleho občerstvenia, pretože sú neekologický. Potom som tam samozrejme išla a práve z tohto stretnutia vzišla príjemná spolupráca na niekoľko dlhých rokov. A plynie stále. **Okrem toho, že v OMD v SR pomáhate pri osвете kampane Belasý motýľ, ste aj čestnou predsedníčkou združenia. Vedeli by ste nám povedať, čo všetko obnáša takáto čestná pozícia?**

Mojou úlohou je hlavne šíriť dobré meno a osvetu o svalovej dystrofii. Avšak musím povedať, že ešte v začiatkoch, keď sa organizácia rozbiehala, som nabrala odvahu a v parlamente som od poslancov osobne vyberala peniaze (smiech). **OeMDáci mi prezradili, že Vaša spolupráca nespočíva len v pracovných stretnutiach, ale že občas zavítate aj na priateľský pokec pri kávičke.**

Áno, presne tak. Ja sa totiž s týmito milými ľuďmi veľmi rada stretávam. Stretnutia s nimi ma veľmi obohacujú, je tam vždy dobrá nálada, pohoda a sranda. A tam, kde sa človek dobre cíti, sa veľmi rád opäť vracia. V živote som mala obdobie, ktoré nebolo jednoduché a vtedy mi stretnutia s týmito silnými osobnosťami veľmi pomohli.

Patríte medzi najznámejšie slovenské herečky. Vďaka hereckým úlohám sa často prevtelíte do rôznych postáv, prežívate rôzne osudy. Stáva sa Vám niekedy, že aj v reálnom živote zažívate podobné situácie, aké stvárnite napr. v divadle?

Často sa mi stáva, že v divadle, alebo vo filme hrám postavu, ktorá prežíva zásadný životný okamih a potom túto udalosť prežijem aj v reálnom živote. Napríklad nedávno som hrala babičku, ešte som si vpravala: „režisér sa musel zbláznit, ja a babička?“ (smiech). A predstavte si, že do roka sa dcére narodil môj milovaný vnúčik Filipko.

Ste žena s veľkým srdcom a s neustálym úsmevom na tvári. Viete sa vžiť aj do role zápornej postavy?

• Anka Šišková rozdáva úsmevy a dobrú náladu aj počas Koncertu belasého motýľa (Autor: Juraj Robl)

Nestáva sa mi často, že by som musela hrať vyslovene zápornú postavu, ale musím povedať, že sa mi do toho nikdy nechce. Mám radšej postavy pozitívne, ktoré si v živote vybudujú postavenie aj napriek tomu, že to nemajú jednoduché. Veľmi rada som hrala Roxanu v Cyranovi, alebo Marianu v Historkách z viedenského lesa. To boli také tie klasické postavy, kde sa ústredná postava borí životom a snaží sa riešiť rôzne situácie. Záporné postavy zahrám, ale tvším sa, že sa ma to netýka.

Čo robíte, keď zrovna „nehráte“? Čo Vás teší, čo rada robíte vo voľnom čase?

Momentálne veľmi rada trávim čas s vnúčikom. A okrem toho milujem prírodu, veľmi rada plávam a chodím na prechádzky.

Môžeme sa na Vás tešiť aj v nasledujúcej kampani Belasý motýľ 2016, ktorá sa začína pomaly pripravovať?

Neviem ako to vymyslí režisér, ale keď to bude treba, určite veľmi rada pomôžem.

My sa už na Vás veľmi tešíme a ďakujeme veľmi pekne za rozhovor.

ROZHOVOR VIEDLA NATÁLIA TURČINOVÁ

Z NAŠEJ ČINNOSTI

Petícia Klubu OMD Ondava

Dostali sme petíciu členov Klubu OMD Ondava, ktorou nás žiadajú, aby Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR svoj pravidelný rekondično-integračný pobyt organizovaný v Tatranskej Kotline radšej

presunula do hotela Chemes na Zemplínskej Šírave. Členovia Klubu Ondava toto prostredie dôverne poznajú, podľa nich je tam lepšie prispôsobené prostredie pre dystrofikov aj lepšia klíma.

Petíciou sa zaoberali členovia Výkonného výboru počas zasadnutia dňa 24. 11. 2015, pričom skonštatovali, že nie je dôvod žiadosti nevyhovieť a ozdravný pobyt počas roka 2016 naplánovať do zariadenia Chemes na Zemplínskej Šírave. Veríme, že zmena miesta pobytu prispeje k spokojnosti členov a prinesie úľavu a ušetrenie síl, či už kvôli kratšiemu cestovaniu alebo väčšej bezbariérovosti.

Prednáška o asistencii pre študentov liečebnej pedagogiky

Prednáška o osobnej asistencii a nezávislom živote pre študentov Pedagogickej fakulty UK v Bratislave sa konala 28. 10. 2015 a pripravila ju Alena Hradňanská, ktorá spolu s Jozefom Blažekom predniesla aj prezentáciu. Zúčastnilo sa ho cca 35 študentov 2. ročníka odboru liečebná pedagogika. Poďakovanie patrí aj doktorantke Alžbete Poloňovej Sýkorjakovej, ktorá našu návštevu na akademickej pôde zariadila.

Obzretie za letom - Spomienky na tvorivý tábor

Tvorivý tábor bol ako vždy skvelý, plný zážitkov, tvorenia, zábavy a učenia sa. Aj tento rok sme boli na našej obľúbenej **Duchonke v penzióne Slniečko od 26. júla do 2. augusta**. Vždy dúfame, že počas táborového týždňa Slniečko pritiahne slniečko a tento rok sa to opäť podarilo. Vďaka peknému počasiu sme mohli tráviť veľa času vonku. Zo spoločenskej miestnosti sme si vynesli stoly pred penzión a mohli sme slobodne tvoriť v priamom prenose s prírodou. Aj našich šachistov a ich figúrky vytiahlo počasie von a **šachový turnaj Memoriál Jožka Kráľa** (pozn. vydavateľa - viac o ňom v rubrike Športové okienko) absolvovali na čerstvom vzduchu. Počas tvorenia sme si niektorí dopriali špeciálnu kávičku od nášho Jožka, či osviežujúci nanuk. Po celý čas nám do práce hrala

príjemná hudba z nášho rádia Ozvena pod vedením DJ Jožka. Celý pobyt sa niesol v príjemnej atmosfére strávený s priateľmi. A práve v tomto období, kedy nás dobieha pani zima, spomienky na teplé leto príjemne hrejú.

Táborníci boli veľmi šikovní, a tak sme za týchto pár dní stihli naozaj veľa. Vyrobili sme si napríklad originálne mydlo, najlepšie bez vône, ktoré sme nastrúhali na čo najjemnejšie pásiky, primiešali rôzne bylinky a esencie. Túto voňavú hmotu sme pretlačili cez formičku a pekný darček bol na svete. Voňavé levanduľové vankúšiky sme vytvorili pomocou látky, ihly, nití a levandule. Svoju originalitu mohli naši účastníci rozvinúť aj pri maľovaní na sviečku. Pomocou špeciálnych farieb vznikli veľmi pekné a zaujímavé vzory. S pomocou mojich predĺžených rúk, šikovnej Peťky a Mirky sa nám podarilo vyrobiť aj náramok s menom. Stál nás mnoho síl, no nakoniec zdobil nejednu ruku. Našu trpezlivosť,

• Hotové veľdiela (Autor: Lucia Mrkvicová)

jemnú motoriku a presnosť sme si zase potrénovali pri vyrábaní mozaiky pomocou strukovín a lepidla. Ceruzkou sme si načrtli vzor, natreli lepidlom a prikladali fazuľku k fazuľke. Trvalo nám to niekoľko hodín, ale myslím, že výsledok stál za to. Tvorivý plán bol teda zrealizovaný v plnej paráde. :)

Nezaháľali sme ani pri ďalších aktivitách, medzi ktoré bezpochyby patril šport. Niektorí hrali futbal, iní ping-pong, niektorí šantili v bazéne, či prijímali slnečné lúče na lehátku a rozvíjali svoj pozorovací talent.

Aby sa naši účastníci lepšie spoznali, rozdelili sme ich do skupín. Každéj skupine bol pridelený jeden kraj Slovenska, o ktorom nám potom každý večer skupinky prezentovali rôzne zaujímavosti. O našom krásnom Slovensku musíme predsa vedieť čo najviac!

Jeden večer nám spríjemnila talentovaná slečna Lucia Kmeťová s piesňou Hallelujah, ktorá bola v jej podaní naozaj čarovná.

V polovici týždňa sme absolvovali výlet do Bojníc, na ktorý sa všetci veľmi tešili. Po raňajkách zaparkoval pred penziónom bezbariérový autobus s plošinou a my sme sa mohli komfortne nalodiť na vozíkoch dnu. Trochu sme sa preniesli do detských čias a vrhli sa za brány ZOO záhrady. Niektorí do príchodu autobusu stihli ešte nákupy, kávičku v meste, či relax na tráve pred zámkom. Pre pár ľudí to bol prvý výlet mimo domova, z čoho sme sa tešili ešte viac, že všetko vyšlo na výbornú.

Jednou z ďalších aktivít bola obľúbená nočná hra. Naše družstvá súťažili o truhlicu čokoládových mincí. Na to, aby ju pre svoj tím získali, museli splniť

• Takto nás zabávali jednotlivé družstvá (Autor: Lucia Mrkvicová)

• Lucia Kmeťová, talentovaná speváčka, ktorá nám prišla spríjemniť večer (Autor: Lucia Mrkvicová)

• Kamera v akcii (Autor: Lucia Mrkvicová)

• Veselí táborníci pokope (Autor: Peťka Znášiková)

niekoľko úloh, ktoré našli na stanovištiach v lese. Náš tím strašidiel robil všetko pre to, aby jednotlivé družstvá vystrašili a občas sa nám to veru aj podarilo. Ďalšou zaujímavou skúsenosťou z tvorivého tábora bola návšteva štvorčlennej skupiny filmárov pod vedením Vladky Plančíkovej – Sárkány, v spolupráci s Katkou Uhrovou, Pavlom Hospodárom a Jaroslavom Žigom, ktorí prišli natočiť náš dokument o osobnej asistencii, ktorého cieľom bolo priblížiť filozofiu nezávislého života. Pár jednotlivcov striaslo zo seba strach z rozprávania pred kamerou a podelilo sa o svoje skúsenosti s osobnou asistenciou. Takto sme mali možnosť zistiť, ako vnímajú asistenciu užívateľa, ale aj samotní asistenti. Dokument je veľmi pekný a určite by ste si ho nemali nechať ujsť. Jeden deň k nám zavítali aj veľmi milé dámy Zlatka a Danko. Ochoťne nás skrášľovali niekoľko hodín kozmetickou značkou Mary Kay. A túto možnosť využili dokonca aj muži.

O naše boľavé chrbty a šije sa zas masážou postaral náš kamarát Carlos. Nechýbala ani spoločná prechádzka, nočné rozhovory, poradenstvo o osobnej asistencii, súťaže, opekačka, hudobné a vedomostné kvízy. Všetci sme spolu prežili krásny týždeň plný zážitkov v úžasnom prostredí prírody. Za seba môžem povedať, že už teraz sa teším na ďalšie stretnutie. Za prípravu a skvelú organizáciu počas tohto týždňa chcem poďakovať hlavne mojim kolegom Jožkovi, Alke a Miňovi. Veľké ďakujem patrí tiež našim skvelým dobrovoľníkom Lenke, Peťke a Šanimu, ktorí nám ako vždy veľmi pomáhali. Bez vás by to nešlo! Ďakujeme skvelým ľuďom Lucke Kmeťovej, Zlatke Beňovej, Danke Kudriovej, Peťovi Kalabovi, Carlosovi Albertovi Morenovi za sríjemnenie spoločného týždňa.

LUCIA MRKVICOVÁ

Spomienky Vierky a Katky na tvorivý tábor

Aj keď už odznelo veľa slov vďaky z našich úst, vo vďačnosti netreba nikdy ustávať. Avšak nie preto, aby sme len opakovali už vypovedané, ale aby sme si znova pripomenuli, akým veľkým darom je pre nás to, čo robí OMD. Zúčastnili sme sa tvorivého tábora na Duchonke ,odkiaľ' sme si odnášali veľa krásnych zážitkov. Popri profesionálnej organizácii a kvalitných akcií sa kládol veľký dôraz na dobro, na ktoré sa dnes tak často zabúda. Ochota, láska a usmiate tváričky na nás vykukovali z každého rohu. :) 26. júla sme sa vydali na sedemdňový tvorivý tábor. Táboru som sa zúčastnila prvýkrát a moja kamarátka Vierka druhý. A po spoločnom uvážení sme dospeli k záveru, že na budúci rok prideme zas ,ak Pán Boh dá :). Bolo úžasne až neskutočne krásne. Aj príroda okolo dávala táboru svoje čaro a pokoj. Tábor sa niesol v téme poznávaní Slovenska a slovenských tradícií. Boli sme rozdelení do skupín. Každá skupina reprezentovala určitú oblasť na Slovensku. Veľa sme sa aj naučili, pretože sme sa viac dozvedeli o každom kúte Slovenska nie len o tom, kde žijeme. Každý deň sme sa zúčastňovali tvorivých aktivít. Vyrobili sme mydielka, obrazy, levandulové vankúšiky, náramky a maľovali sviečky. Ďakujeme Lucike a celému tvorivému tímu ,ktorý nám pomáhal počas aktivít a bol nám stále na blízku. Zúčastnili sme sa výletu do Bojníc a aj 10 kilometrovej tury na Kulhan. Počas cesty na Kulhan sme si vychutnávali pokoj, ktorý nám ponúkal lesík. V jeden večer nás navštívil aj vzácnny hudobný hosť- Lucia Kmeťová. Pri počúvaní sme sa cítili ako v nebi. Ďakujeme. Zavítal k nám aj filmový štáb ,ktorý natáčal film o osobnej asistencii. Veľmi sme si to

užili. Zúčastnili sme sa aj líčenia od Mary Kay. Ďakujeme Danke a Zlatke ,ktoré nám poradili aj to, ako sa starať o našu pleť. Zažili sme toho nesmierne veľa. Keď sme odchádzali z tábora boli sme si všetci bližší a tešilo nás to, že sme mohli spolu stráviť krásny týždeň. Jedno a najkrajšie slovo, ktoré poznáme je slovo Ďakujem. Milujem toto slovo lebo vyjadruje všetko. Tak na záver len jedno povedať chceme ,že Ďakujeme.

VIERKA HRIŇÁKOVÁ A KATARÍNA LIGAČOVÁ

Celoslovenské stretnutie členov OMD v SR, 9.-11. október 2015, Hotel Sĺňava, Piešťany

Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR každý rok organizuje celoslovenské stretnutie svojich členov v piešťanskom hoteli Sĺňava. „Tento rok sa ho zúčastnilo 60 osôb, z ktorých drvivá väčšina je odkázaná na pohyb s elektrickým alebo mechanickým vozíkom. Aj v tom spočíva špecifickosť tohto stretnutia,“ uviedla predsedníčka združenia Andrea Madunová.

Pre účastníkov bol pripravený bohatý program zameraný na poskytovanie špecifických informácií, na kultúru, oddych a posilňovanie vzájomnej svojpomoci. Úvod stretnutia patrilo rekapitulácii **najdôležitejších aktivít OMD v SR v roku 2015**, účastníci si krátkym videofilmom pripomenuli najdôležitejšie momenty kampane **BELASÝ MOTÝL** a prezreli si 10 metrový banner obsahujúci **56 ocenených prác z výtvarnej súťaže Krídla**

• Tadeáško Wagner so svojou maminou Zuzkou (Autor: z archívu OMD v SR)

• Náladu nám spríjemnili šikovní tanečníci z folklórneho súboru ŽITO (Autor: z archívu OMD v SR)

fantázie 2015, ktorá bola súčasťou kampane.

Špeciálnym hosťom bol 11 - ročný člen, **Tadeáš Wágner** zo Špišského Hrhova zo svojou mamičkou Zuzanou, ktorí účastníkom priniesli putovnú výstavu Tadeáškových kresbičiek, s ktorými žne úspechy nielen na Slovensku. Jeho dielka získali ocenenia aj vo svete. Na navodenie príjemnej atmosféry zahral do tanca aj spevu piešťanský folklórny súbor **ŽITO**.

Piatkové doobedie už tradične patri-lo obľúbenej výstave kompenzačných pomôcok. Bola určená pre účastníkov stretnutia, ale aj pre iných návštevníkov. Na výstave sa predstavilo 10 firiem do-vážajúcich na Slovensko kompenzačné a respiračné pomôcky. Naši členovia si tak mohli na jednom mieste vyskúšať rôzne pomôcky, porovnať ich vlastnosti, spýtať sa predajcov na všetky potrebné informácie, ktoré ich o pomôcke zauj-majú a potrebujú ich mať zodpovedané.

- Členovia si mali možnosť vyskúšať mnohé kompenzačné pomôcky (Autor: z archívu OMD v SR)

Súbežne s výstavou kompenzačných pomôcok a nie len počas nej Mgr. Tibor Köböl spolu s Mgr. Alenou Hradňanskou a Mgr. Andreou Madunovou účastníkom stretnutia poskytovali aj sociálne poradenstvo.

Piatkové poobedie patrilo Osobnej asistencii, ktorá sa skloňovala slovom, textom aj obrazom. Najprv bola pokrstená **informačná brožúrka o osobnej asistencii OSOBNÁ ASISTENCIA – teória a prax**, ktorej autorky sú **Mgr. Mária Duračinská, Mgr. Andrea Madunová** a spoluautorka **Mgr. Alena Hradňanská**. Jej cieľom je prístupnou formou informovať o osobnej asistencii ľudí s postihnutím, ale aj osobných asistentov, sú v nej zahrnuté osobné skúsenosti nielen autoriek, ale aj iných užívateľov. Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR prevádzkuje Agentúru osobnej asistencie a poskytuje sprostredkovanie osobnej asistencie viac ako 200 klientom. Druhé, inovované vydanie brožúrky „uviedla do života“ verejná ochrankyňa

práv, Jana Dubovcová. Brožúrka bola vydaná za finančnej podpory Nadácie Volkswagen.

Potom nasledovala premiéra dokumentárneho filmu o osobnej asistencii pod názvom **Asistujem, teda som**. Film režírovala Vladimíra Šarkány, scenár napísala Katarína Uhrová. Vo filme účinkovala Mária Smolková a účastníci letného tvorivého tábora OMD v SR. Stredometrážny dokument zobrazuje fenomén osobnej asistencie v slovenskej praxi. Zachytáva autentické situácie z bežnej reality človeka s diagnózou svalová dystrofia, prináša otvorené výpovede, skúma, ako táto špecifická forma pomoci ovplyvňuje jej užívateľov a osobných asistentov. Silné svedectvá, nezlomná vôľa žiť, bojovať a prekonávať prekážky napriek všetkému, túžba po nezávislom živote a radosť z každého prežitého dňa. Projekt vznikol v spolupráci s OMD v SR a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR.

Večer vystúpilo známe spevácke trio **LA GIOIA**. Bez nároku na honorár spríjemnilo večer všetkým milovníkom krásnych melódií. Úplne neplánovane prišla sobotňajší večer obohatiť svojim spevom a hrou na gitaru aj talentovaná **Mírka Miškechová**, svetielko medzi slovenskými pesničkárkami.

Sobota mala športový nádych, všetci mali možnosť zapojiť sa do Dystrolympiády a jej tradičných disciplín: turnaj v boccii, lúštenie krížoviek, sudoku, žolíka, popoludní sa naplno rozbehlo OMDácke trhovisko, kde si milovníci pekných vecí mohli prezrieť výstavu výrobkov členov organizácie. Nechýbalo ani tradičné stretnutie z pracovníkmi centrály

• Hlavnú rolu vo filme „Asistujem, teda som“, si zahrala naša milá, dlhoročná priateľka Majka Smolková (Autor: z archívu OMD v SR)

• Aj centrála OMD sa môže popýšiť peknou fotkou so speváckym triom LA GIOIA :) (Autor: z archívu OMD v SR)

• Skupinka „zapálených“ hráčov zolníka
(Autor: z archívu OMD v SR)

OMD v SR pri kávičke, čaji, alebo chutnom koláčiku. Rozlúčkový sobotňajší večer sa ukončil tombolou, výťažok ktorej dystrofici pravidelne venujú na charitatívne účely.

Na záver sme sa poďakovali všetkým účastníkom za vytvorenie príjemnej, priateľskej a rodinnej atmosféry. Takže priatelia, vidíme sa zase o rok. Tešíme sa na vás.

ANDREA MADUNOVÁ

**Informačnú brožúrku
o osobnej asistencii s názvom
„OSOBNÁ ASISTENCIA - teória a prax“
si môžete vyzdvihnúť v centrále OMD
v SR alebo vám ju zašleme poštou.
Je k dispozícii ZDARMA a je plná
užitočných rád a postrehov.**

PodĎakovanie za podporu Celoslovenského stretnutia členov OMD v SR patrí:

- DOUBLE P, s. r. o., Copy Office, s. r. o.; GLAMOUR Slovakia, a. s., Henkel Slovensko, spol. s.r.o, Biopekáreň, s. r. o.; Krajčírovič a Chowaniec - Vínné pivnice Svätý Jur, spol.s r.o., Albi, s. r. o.; Ribbon galentéria, Vydavateľstvo Slovart, a.s., Dráčik – Divi s.r.o.; dm drogerie markt, s.r.o., Anton Lauko - COOP Jednota Topolčany, SD;
- Vystavujúcim firmám: Otto Bock, Stella tour – Jozef Hankócy, Ares, Servis Invo, Letmo, Velcon, Egamed, Reha, Revomat, Reha Care;
- Vedeniu a personálu hotela Sĺňava;
- Nepokryté náklady na pobyt sme uhradili zo získaných 2% z daní fyzických a právnických osôb.

Výťažok z tomboly dystrofici venovali talentovanému študentovi Jarkovi

Stalo sa pravidlom, že na celoslovenskom stretnutí členov našej organizácie v Piešťanoch sa výťažok venuje konkrétnej osobe v núdzi alebo združeniu, ktorá takýmto ľuďom pomáha. Keďže aj naše združenie dostáva rôzne dary, je pre nás dôležité tiež niekoho obdarováť. V znení životnej filozofie dávaj a prijímaj, na darcovskom online portáli

www.ludialudom.sk vyhľadávame výzvy, kde by sme mohli pomôcť finančnou čiastkou. Vybrali sme tri, no nie sú to ľahké rozhodnutia. Každý príbeh má svoju vážnosť. Naši členovia si vyberú jednu z troch výziev, ktorej venujú celý výťažok z tomboly. Tento rok získala najväčšiu podporu výzva šikovného študenta konzervatória Jarka Šándora zo Serede s názvom „Splňme Jarkovi sen o klarinete“. Jarko je úžasný hudobný talent, ktorý od tohto školského roka začal študovať na Konzervatóriu v Bratislave hru na klarinet. Prijímacie skúšky zvládol bez problémov a aj podľa pedagógov patrí medzi veľké talenty. Problém však je, že si nemôže dovoliť zaplatiť vysnívaný klarinet, ktorý začína byť pri jeho štúdiu nevyhnutnosťou. Aj napriek tomu,

že obidvaja rodičia pracujú, majú ešte ďalšie dve deti a takýto veľký výdavok si dovoliť jednoducho nemôžu. Preto nás o to viac teší, že sme výťažkom z tomboly, ktorý činil neuveriteľných 541 €, pomohli Jarkovi priblížiť sa k svojmu snu. Jarko nás v organizácii navštívil osobne spolu s generálnou manažérkou združenia Divé maky. Práve spomínané združenie zaregistrovalo tomuto mladému šikovnému mužovi výzvu na portáli LudiaLuďom. Veríme, že Jarkovi sa podarí získať ďalšie zdroje na kúpu nástroja a bude môcť rozvíjať svoj talent naďalej a svojou hudbou robiť radosť a rozdávať príjemné emócie. Už teraz sa tešíme na Vianočnú OeMĎácku kapustnicu, na ktorej nám, ako sám Jarko sľúbil, zahrá. Prajeme veľa šťastia.

• Jarko na návšteve v našej organizácii (Autor: Peťka Znášiková)

Návraty našich členov k celoslovenskému stretnutiu, Piešťany 2015

Mne sa v Piešťanoch páčilo veľmi, tak ako každý rok. Najviac sa vždy teším na chvíle strávené s priateľmi a kamarátmi, so skvelými ľuďmi, ktorých som už dlho nevidela, ale aj s takými, ktorých stretávam častejšie. Z aktivít sa mi najviac páčili tvorivé aktivity. Domov sme si vďaka nim priniesli krásnu spomienku na pekné štyri dni v Piešťanoch v podobe sviečky, na ktorú sme napísali ozdobným písmom „Piešťany“. Veľmi pekné bolo aj krstenie brožúrky o osobnej asistencii. Prišli mnohé zaujímavé osobnosti a všetci sme dostali krásne voňavé ruže. Páčila sa mi aj bohatá tombola. Mohli sme niečo pekné a zaujímavé vyhrať a zároveň sme prispeli na dobrú vec. Už teraz sa teším na ďalší pobyt v Piešťanoch, na príjemnú atmosféru a na večerné posedenia s kamarátmi.

VIERKA HRIŇÁKOVÁ

Celoslovenského stretnutia členov OMD v Piešťanoch som sa zúčastnila už druhýkrát. Veľmi sme sa všetci tešili, že sa opäť stretneme a zažijeme príjemné chvíle v kruhu "rodiny". Atmosféra bola skvelá a všetko čo pre nás organizátori urobili, čo nám pripravili, bolo nad naše očakávania. Všetci sme sa tešili na výstavu kompenzačných pomôcok, ktorá nám vždy prinesie niečo nové. Pre mňa to bolo zvlášť veľmi zaujímavé, pretože som si na podrobnej prezentácii vybrala elektrický vozík. Mohli sme sa naživo stretnúť s hudobnou skupinou La Gioia, ktorá nám okrem pekných pesničiek sprostredkovala aj autogramiádu. Veľmi sa mi páčil nápad hrania hier na PC :) Aj tento rok sme sa všetci tešili na našu obľúbenú tombolu, kde boli krásne ceny a ja som si uchmatla hneď dve. Mala som proste šťastie :D Bolo úžasne, každý deň na to spomínam. Chcem sa aj týmto spôsobom poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tohto stretnutia, kde sa nikto necítil sám. Cítili sme sa ako v jednej veľkej rodine. Ďakujeme Vám z celého srdca a verím, že sa o rok stretneme znova.

KATKA LIGAČOVÁ

Hoci som si pobyt v Piešťanoch nemohla naplno užiť zo zdravotných dôvodov, veľmi sa mi tu páčilo. Potešilo ma hudobné vystúpenie tria La Gioia, ale aj neplánovaný hudobný večer s veľmi milou a sympatickou speváčkou Miškou Miškechovou. Obohatila a povzbudila ma výstava Tadeáška Wágnera, ktorý je naozaj veľmi šikovný. Dokument o osobnej asistencii bol krásny, dojemný a určite by sa mal šíriť ďalej. Veľmi ma potešili stretnutia s priateľmi, s niektorými som sa nevidela niekoľko rokov, preto boli rozhovory o to vzácnejšie. A teším sa, že som konečne niečo vyhrala aj v tombole. :) Celkovo hodnotím stretnutie v Piešťanoch za veľmi vydarené.

KATKA RUSŇÁKOVÁ

Projekt MF SR: Dotácia na pomoc členom

Projekt z Ministerstva financií SR pomohol trom rodinám z radov našich členov, aby si zaobstarali a predovšetkým dofinancovali potrebné pomôcky, na ktoré sú odkázaní z dôvodu postihnutia

svalovou dystrofiou. Napriek príspevkom od štátu nie je jednoduché zrealizovať kúpu niektorých potrebných pomôcok, alebo zakúpiť a upraviť auto tak, aby sa dalo do auta nastúpiť priamo s vozíkom. Mnohí už hľadali financie prostredníctvom rôznych nadácií.

Prostredníctvom žiadosti o dotáciu podľa § 1 z Výnosu o poskytovaní dotácií Ministerstvom financií SR č. 26825/2005-441 z 9. decembra 2005 o poskytovaní dotácií z odvodu sme vypracovali projekt na pomoc konkrétnym členom organizácie, o ktorých sme vedeli, že potrebujú dofinancovať potrebné pomôcky a už využili všetky možné zdroje pomoci. Projekt bol úspešný a pomohol týmto členom Organizácie muskulárnych dystrofikov v SR:

• Filipkovi Panákovi z Bratislavy

13 - ročný Filipko má svalovú dystrofiu typu Duchenne, pohybuje sa na elektrickom vozíku a nemali vhodné auto na prepravu do školy a zo školy, ale aj na iné príležitosti, pretože prekladať Filipka z vozíka do auta už mamička fyzicky nevládala. Napriek príspevku na kúpu a úpravu auta z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zostávala ešte veľká časť sumy za kúpu a úpravu auta nepokrytá. Z projektu sme rodine Panákovej prispeli **6 222,24 €**, auto zakúpili a upravili tak, aby Filipko mohol s vozíkom vojsť priamo do auta. A ako im to zmenilo život? „Výrazne sa nám zmenil život. Okrem školy robíme kopec iných vecí, navštevujeme rôzne miesta a podujatia, konečne Filipko môže chodiť do kina, čo je jedna z jeho najobľúbenejších aktivít a do Nordsee na dobrú ryбку :). Takže sme veľmi vďační, že sa to celé podarilo,

aj keď to bolo neľahké aj s peniažkami aj našou slovenskou byrokraciou na dopravnom inšpektoráte...,” napísala do e-mailu Filipkova mamička.

• **Dávidovi Ondášovi z Kluknavy**

Identický problém riešila aj rodina Dávida Ondáša, 15 - ročného chlapca, ktorý sa v dôsledku svalovej dystrofie Duchenne pohybuje tiež iba na elektrickom vozíku a preprava do školy a zo školy bola už komplikovaná. Rodičia požiadali úrad práce o príspevok na kúpu a úpravu auta, pričom ešte zostávalo veľa financií nepokrytých. Z projektu sme dohradili zvyšné náklady v sume **5 488,76 €**. Teraz už preprava vôbec nie je problém a všetko okolo nastupovania a vystupovania z auta sa výrazne zjednodušilo.

• **Daniele Lackovej z Veľkej Lomnice**

Daniela má svalovú dystrofiu, potrebovala uhradiť nepokryté náklady za elektrický vozík, ktorý by jej umožnil samostatnejší pohyb. Oslovila viaceré nadácie, aby jej pomohli získať financie na doplnenie za vozík, vrátane nás, prispeli sme zo zbierky Belasý motýľ, súčasne sme ešte pomohli aj z tohto projektu sumou **289 €**, a tak Danko už môže vozík využívať a tešiť sa zo slobodného pohybu.

Predstavujeme našich dobrovoľníkov

V minulých číslach sme vám predstavili našich šikovných dobrovoľníkov, ktorí nám pomáhajú pri organizovaní kampane Belasý motýľ, pri prípravách letných pobytov alebo pri bežných kancelárskych prácach. Organizujeme však aj rôzne športové podujatia, pri ktorých sa tiež veľmi zídne pár pomocných rúk. Sympatické žienky Majka Lenártová a Jarka Málíková nám pravidelne pomáhajú pri bocciových aktivitách, a to nie len počas úmorných celodenných turnajov, ale aj počas tréningov našich hráčov. O týchto milých mladých dámach sa dočítate viac v nasledujúcich riadkoch.

• Prítomnosť sympatickej Jarky poteší na turnajoch nejedného športovca :)
(Autor: Carlos Alberto Moreno)

JARKA MÁLIKOVÁ

Jarka, čo by si o sebe rada povedala tým, ktorí ťa ešte nepoznajú?

Mám 28 rokov a som z Bratislavy, kde žijem aj v súčasnosti. Študovala som manažment na Univerzite Komenského v Bratislave a už 5 rokov sa pracovne

venujem daniam. Popritom mám ale veľa mimopracovných aktivít - medzi inými aj bocciu.

Okrem asistentky a dobrovoľníčky je z teba už aj veľmi usilovná rozhodkyňa boccie. Aké boli tvoje začiatky s týmto športom?

Bolo to skoro dva roky dozadu, keď som sa cez Bratislavské dobrovoľnícke centrum prihlásila ako dobrovoľník na časomieru na turnaj v boccii. Keď som sa zahlásila, Jožko Blažek mi navrhol, že by som sa mohla prísť pozrieť na tréning, aby som videla, o čom tento šport je. Keďže sa mi tréning páčil a tréningy bývali aj v soboty, začala som chodiť pravidelne a chodím tam dodnes. Časom prišla možnosť prihlásiť sa na rozhodcovský kurz a keďže rozhodcov bolo málo, veľmi rada som sa prihlásila, aby som mohla pomôcť aj v tomto smere.

Čo robíš, keď práve „nerozhoduješ“ bocciu?

Pomimo práce veľmi rada čítam a chodím na rôzne zaujímavé prednášky. Takisto veľmi rada počúvam hudbu, či už klasickú (keď chodím na koncerty slovenskej filharmónie), ale veľmi rada mám aj rock a punk, čo sa mnohým zdá nezlučiteľné. Zaujímam sa o to, čo sa práve deje v meste a veľmi sa teším, keď sa spustí nejaký nový kultúrny projekt. Rada stretávam nových ľudí a ešte radšej mám to, keď spolu polemizujeme na zaujímavé témy.

- Majka má bocciiu tak veľmi rada, že si pri nej od radosti občas aj zatancuje :)
(Autor: Lucia Mrkvicová)

MAJKA LENÁRTOVÁ

Majka, ty si také usmievané slniečko. Odkiaľ berieš toľko pozitívnej energie? Prezrad' nám svoj tajný recept.

Nemám žiadny tajný recept. Pozitívnu energiu čerpám z ľudí okolo seba a snažím sa ju tiež rozdávať. To, či sa budeme mračiť, alebo sa usmievať a cítiť sa príjemne je naše rozhodnutie. Keď ráno vstanete a pozriete sa do zrkadla, povedzte si, že deň bude krásny a hneď pôjde všetko ľahšie. A myslím si, že aj cez slzy je svet krajší s úsmevom.

Ako si sa dostala k boccii? Bola to len čistá náhoda alebo ťa k nám niekto priviedol?

Jedného dňa sme v práci nemali šéfa, preto som z nudy brázdila internetom. :) Zabúdila som na jeden internetový bazár. Nič som nepotrebovala kúpiť, tak som si zo zvedavosti klikla na položku „iné“. A práve tu som našla inzerát, prostredníctvom ktorého ŠK Boccian hľadal trénera na hru boccia. Ja som v tom období bola čerstvo presťahovaná do Bratislavy. Chcela som sa zapojiť do

niečoho prospešného a venovať svoju energiu niekam, kde to má zmysel. Táto práca ma zaujala, pretože sa cítim potrebná a je to veľmi príjemný pocit.

Prezrad' nám, čo najradšej robíš vo voľnom čase, čo ťa baví, naplňa?

Mám veľmi rada ľudí, no aj napriek tomu sa mi občas zažiada byť samej. Samotu si najlepšie užijem pri ručných prácach. Milujem vyšívanie, háčkovanie, štrikovanie a mnoho iného. Okrem toho si veľmi dobre oddýchnem pri jóge. Skrátka sa udržiujem v kondičke a pestujem si svoje ideálne miery. :)

Hovorí sa, že všetko čo dáš, sa ti dvakrát vráti. Vám dievčatá minimálne prostredníctvom našej veľkej vďaky za všetko, čo pre nás a hlavne pre našich boccistov robíte. Ďakujeme.

Predstavujeme našich zamestnancov – Henrieta Horváthová

Nájsť šikovného zamestnanca je niekedy naozaj náročná misia. My sme mali opäť veľké šťastie, pretože naša dlhoročná členka, kamarátka a odteraz už aj nová kolegyňa Heňa Horváthová pracuje ako usilovná včelička. So svojou pozitívnu energiou a zmyslom nie len pre pracovitost', ale aj pre humor, veľmi rýchlo zapadla do nášho pracovného kolektívu. Sme si istí, že aj tí, ktorí Heňu dobre poznajú, sa v nasledujúcich riadkoch dozvedia mnoho zaujímavého.

Pochádzam z malej dedinky Bajč v okrese Komárno, ale už niekoľko rokov žijem v Bratislave. V roku 1995 som mala úraz, kvôli ktorému som dlhé mesiace strávila v Kováčovej. Neskôr som sa dozvedela o škole na Mokrohájskej, kde sa začal môj neplánovaný bratislavský život. Tu som postupne dokončila základnú školu, strednú školu, neskôr som absolvovala sociálno-právnu nadstavbu a vyštudovala som sociálnu prácu. Popri vysokej škole som bola zamestnaná v jednom občianskom združení, kde som pracovala päť rokov. Neskôr som robila v cestovnej kancelárii, ale od januára tohto roka som bola nezamestnaná a aktívne som si hľadala prácu. Po horúcom lete, ktoré som si naplno užila, som dostala pracovnú ponuku do OMD v SR, ktorú som nemohla odmietnuť. :) S "oemďákmi" sa už poznám niekoľko rokov. S niektorými som v kontakte ešte od školy, s ďalšími som sa spoznala vďaka rôznym aktivitám organizácie, kam som chodievala pomáhať ako dobrovoľníčka. Vždy som chcela pracovať v kolektíve milých a príjemných ľudí, kde vládne rodinná atmosféra a konečne sa mi to splnilo. Zatiaľ v OMD pracujem len druhý mesiac, ale cítim sa tu veľmi príjemne. Myslím si, že si vzájomne

rozumieme a dúfam, že so mnou budú kolegovia spokojní. Mojou úlohou je ako povedala Andy "krmiť databázy", ale mám na starosti aj požičiavanie kompenzačných pomôcok, knižnicu, zapisovanie do klientskych kariet a rôzne iné administratívne činnosti v rámci Agentúry osobnej asistencie, pri organizovaní aktivít organizácie a pod.

Vo voľnom čase sa rada stretávam s priateľmi, chodievam na spoločenské a kultúrne podujatia, do prírody, ale mám rada aj dobré filmy a knihy, hlavne skutočné príbehy. Veľmi rada cestujem a chcela by som navštíviť krajiny, v ktorých som ešte nikdy nebola.

O NAŠICH ČLENOCH

DystroRozhovor s Tadeáškom Wagnerom

Talentovaného mladého umelca Tadeáška zo Spišského Hrhova ste mali mnohí možnosť stretnúť počas celoslovenského stretnutia členov v Piešťanoch. Počas tohto stretnutia nám predstavil úspešnú putovnú výstavu svojich kresbičiek, s ktorými žne úspechy aj za hranicami Slovenska. Každá z jeho kresieb je prepracovaná do detailov, výnimočná, a aj keď ju vezmete do rúk po niekoľký krát, vždy objavíte niečo nové, zaujímavé. Veľmi sa tešíme, že práve s týmto sympatickým mladým mužom sa nám podarilo pripraviť vianočný dystrorozhovor.

• Šikovný umelec Tadeáško sa už päť rokov venuje kresleniu (Autor: z rodinného archívu)

Tadeáško, mnohí ťa poznáme vďaka tvojmu talentu. Povedz nám, odkedy sa kresleniu venuješ naplno?

Kresliť som začal asi pred piatimi rokmi jednoduché domčeky a postupne som pridával autíčka, stromy, chodníky, ploty, dopravné značky a tiež slniečko a oblohu. Neskôr som skúsil nakresliť aj kostol. Rád si vymýšľam názvy pre obce a mestá, ktoré vznikajú na mojich obrázkoch.

Vieme, že si vďaka svojim vzácnym kresbičkám získal viacero ocenení. Ktorá výhra má pre teba najväčšiu cenu?

Všetky výhry si vážim, lebo všetky obrázky kreslím s láskou a radosťou. Keď budem veľký, chcem byť architekt, lebo rád vymýšľam rôzne nové typy domov.

• Tadeáško so svojimi súrodencami Zuzkou a Riškom (Autor: z rodinného archívu)

Čo okrem kreslenia rád robíš vo svojom voľnom čase?

Vo svojom voľnom čase rád hrávam šachy a venujem sa svojej rodine, s ktorou rád chodím na prechádzky. Veľmi rád chodím do školy do Levoče, kde mám okolo seba dobrých kamarátov, dobrú pani učiteľku a asistentku.

Od Ježiška sme si priali tvoju vianočnú kresbičku, ktorá zdobí titulnú stranu tejto Ozveny, aj obrázok na náš nový „OeMĎácky diár 2016“ a toto pranie sa nám vďaka tebe splnilo. Čo si od Ježiška želáš na Vianoce ty?

S veľkou radosťou som vám nakreslil vianočný obrázok. Netreba sa tešiť iba na Ježiškove darčeky, ktoré nám donesie pod stromček, ale na to, že budeme spolu celá rodina oslavovať najkrajší sviatok v roku - Ježiškove narodenie.

Ktorú dobrotu z vášho „vianočného menu“ máš najradšej?

U nás na Vianoce máme taký zvyk, že zo všetkého, čo je pripravené na stole, musíme ochutnať. Ja sa teším na všetky dobroty, čo nám navarí naša usilovná mamička.

Všetkým dobrým a milým ľuďom prajem veselé a šťastné Vianoce. Nech sa vám všetko splní!

Ďakujeme Tadeášskovi za rozhovor a tiež mamine Zuzke za sprostredkovanie. Prajeme Tadyemu mnoho inšpirácie pri jeho ďalšej tvorbe a celej rodine prajeme krásne Vianoce v kruhu najbližších.

ROZHOVOR SPRACOVALA
NATÁLIA TURČINOVÁ

Rodičia rodičom

V rubrike „Rodičia rodičom“ vám prinášame rozhovor s veľmi príjemnou pani Mirkou, ktorá je tetou 17-ročného Dáriusa so svalovou dystrofiou. Dáriuš spolu so svojou sestrou Dušankou (13) žijú kvôli nepriazni osudu v Detskom domove v Prešove. Teta Mirka ich pravidelne navštevuje, snaží sa im podať pomocnú ruku a aspoň z časti vyplniť miesto po chýbajúcej rodine. Viac sa o tete Mirke, Dáriusovi a jeho sestre Dušanke dozviete v nasledujúcom rozhovore.

Pani Mirka, prezradte nám niečo o sebe a o svojej rodine?

Volám sa Mirka, narodila som sa v Kežmarku, ale žijem v malej dedinke pri Poprade spolu so svojím manželom. Nemali sme to šťastie mať vlastné deti, a preto nám robí radosť aspoň z časti nahradiť rodičov Dáriusovi a Dušanke. Oni sú moja jediná rodina.

Dáriuš a Dušanka žijú spolu v detskom domove. Pomáhajú si navzájom?

Deti sú na seba veľmi naviazané. Sú na spoločnej izbe, pretože ako deti sa od seba nemohli odtrhnúť. Dušanka svojmu bratovi veľmi pomáha. Je pre neho taká fyzická podpora a on ju zas trošku usmerňuje, vychováva. Dáriuš má veľký cit pre módu, rád sa pekne oblieka a vie aj svojej sestre poradiť, čo na seba. :) Páči sa mi, že sa takto navzájom dopĺňajú a pomáhajú si. Aj keď momentálne sú vo veku, kedy sa vedia aj poriadne hašteriť a doťahovať sa.

- Dáriusovi, Dušanke a ich tete Mirke sa na tábore v Čičmanoch podaril takýto „úlovok“ :) (Autor: z rodinného archívu)

Ako ste sa dozvedeli o OMD v SR?

Pani sestrička z detského domova nás informovala, že takáto organizácia existuje. Dáriusovi pomohla aj s registráciou medzi členov. A ako členovia sme sa už niekoľko rokov po sebe zúčastnili mládežníckeho tábora pre svalových dystrofikov.

Ako sa vám na tábore páčilo, čo nové vám táto skúsenosť priniesla?

Na tábore sme boli aj tento rok v Čičmanoch a musím povedať, že bolo

perfektné. Som šťastná, že sme spoznali veľa úžasných ľudí, ktorí majú podobné starosti ako my. Aj Dárius sa teší, že ho chlapci prijali medzi seba. Pred tým sa ľudí tak trochu stránil, ale po týchto táboroch je vždy taký veselší, má väčšiu chuť do života a našiel si mnoho dobrých kamarátov. Program na tábore je naozaj bohatý. Animátor tábora Jurko Cvik je veľký sympaták, stále má pre nás niečo prichystané. Počas tábora sa aj zasmejeme, aj sa porozprávame, vymeníme si skúsenosti, oddýchneme si a keď sa lúčime, aj si poplačeme.

Dáriusovi venovala naša organizácia elektrický vozík. Používa ho rád?

Spočiatku si naň nevedel zvyknúť a dnes by ho nevymenil za nič na svete. Aj na tábore v Čičmanoch som decká celé dni nevidela. Schytili sa aj s Dušankou na nákupy, na prechádzku do okolia alebo sa len tak vozili po areáli penziónu. Vďaka elektrickému vozíku má teraz oveľa väčšiu slobodu, nie je odkázaný na niekoho, kto ho s vozíkom odtlačí, ale odvezie sa tam, kam sám chce. Je oveľa sebestačnejší.

Záľuby, ktoré sú tie naj?

Dárius nie je taký, ako jeho rovesníci. Nezáujímajú ho mobily, počítače, hry, ale záľubu si našiel v encyklopédiách. Veľmi ho zaujíma všetko o druhej svetovej vojne. Je veľmi šikovný, vždy keď za ním prídem, rozpráva mi, čo nové sa v škole naučil, ukazuje mi svoje projekty. Je naozaj múdry. A s mojím mužom sa vedia o histórii vždy dlhé hodiny rozprávať.

Čo by ste odkázali ostatným rodičom, v ktorých žije dieťa so svalovou dystrofiou?

Priala by som všetkým rodičom zažiť tábor, ktorého sa zúčastňujeme aj my a vidieť tie rodiny, ktoré sa s láskou starajú o svoje deti aj napriek tomu, že majú ťažké postihnutie. Veľmi obdivujem matky a tiež otcov, ktorí svojich chlapcov veľmi ľúbia a sú im nie len fyzickou, ale aj psychickou oporou. Dôležití sú vždy obidvaja rodičia! Ja svoje vlastné deti nemám, ale keby som mala, bola by som vďačná aj za dieťa s postihnutím.

Ďakujeme pani Mirke za úprimný rozhovor. Prajeme veľa šťastia a síl do ďalších dní.

Jedna (ne)obyčajná septembrová nedeľa

September 2015 – ubehli dva mesiace odkedy skončilo tohtoročné nádherne leto, a práve v tomto čase sa mne, Linde a Ljubovi zacnelo po našich (ne) dávných dobrodružstvách z tábora pre deti s muskulárnou dystrofiou. Ne-trvalo dlho, kým sme sa všetci traja zoskupili a vydali sme sa na jednodenný výlet na Oravu.

Začalo to v jednu peknú nedeľu medzi 8-9 hodinou ráno, keď sme všetci nasadli do auta s rsiac entuziazmom, smiechom a očakávaním. Cesta z Bratislavy na zimnú Oravu, hoci trvala vyše troch hodín, nám ubehla nečakane rýchlo a nie, dôvodom nie je diaľnica „až“ po

Žilinu. Náš prvý cieľ, ktorým sa stal dom rodiny Paľovcov v lúbežnej dedinke Vitanová, sme dosiahli približne o jednej hodine popoludní. Práve včas na vynikajúci obed!

Vyskladali sme sa z auta, ponáťahovali sme sa a už „hybaj“ do domu! Privítanie, ktoré nás očakávalo, bolo hodné kráľov – a práve tak pripravené jedlo. Povestné oravské pohostenie rozhodne nesklamalo a my sme našej milej rodinke veľmi rýchlo odpustili, že nás nevitajú s chlebom a soľou. Aby sa však nepovedalo, počas našej asi trojhodinovej návštevy sme toho zažili podstatne viac ako hody, z ktorých sa nám ušlo aj na budúci deň. V rámci zdravého životného štýlu a trávenia sme sa podujali na tajomnú cestu odhaľujúcu všetky tajné zákutia domu našej hostiteľskej rodinky. Našej pozornosti neunikla jediná miestnosť, jediná historka, jediná maličkosť... Deti, ktoré o našej návšteve najskôr netušili a pri pohľade na nás zostali doslova v nemom úžase, nám s ohromnou radosťou predstavili svoje izby a zhodou okolností sme pri našom spoločnom pátraní narazili na zaprášenú, zabudnutú harmoniku. Samozrejme, že sme ocinka presvedčili, aby nám na nej zahral, a po tomto hudobnom okienku sme sa pustili do vedomostnej hry trénujúcej naše zmysly a reflexy, v ktorej sme všetci zvíťazili. Nechcelo sa nám odísť, ale čas sa oklamať nedá. Preto sme už o štvrtej hodine vyrazili na ďalšie putovanie severom a po približne tridsiatich minútach sme zaklopali na bráne rodiny Romaňákovcov v neďalekej dedinke Breza. Ešte plné brušká či nie, slušnosť káže prijať pohostenie a ozaj sme neľutovali

- na koláčik spomíname do dnes! A opäť bol zabezpečený nevyhnutný zdravý pohyb po jedle a že ho bolo hojne po takom krásnom, veľkom dome. Hlava sa nám až zatočila pri pohľade na vonkajšiu trampolínu, ktorá sa však, prekvapivo, nachádzala v podkroví tohto celého! No ale fakt, ľudia, veď v tom dome možno dosiahnuť na nebesia! Čo sa týka výrokov preslávených na celom tábore, ktorých autorom bol malý Peťko: „Ja nesceeeeeeem! Ja nebudeeeeeeem!“ atď., tých sme sa tu, bohužiaľ, nedočkali. Tešili sme sa na ne, ale nevdá, vynahradil nám to svojim typickým krikom rozliehajúcim sa po celom dome. :) Palko tiež nesklamal a urobil pre nás

súkromnú prehliadku ako z autosalónu - akurát pozostávala z hračkárskych nákladných áut, traktorov a knižiek o nich. Ako v prvom prípade, ani tento krát sme sa nevedeli prinútiť odísť, lenže povinnosti volali a hoci na nás ešte čakala trojhodinová cesta späť do Bratislavy, odchádzali sme až za tmy. Samozrejme, počas tohto dňa sme nielen prijímali, ale aj dávali. Nemožno ani spočítať množstvo radosti, ktorá bola neustále prítomná, avšak deti i rodičia sa tešili nielen z perníčkov, ale aj z jablčného muštu, ktoré sme im (veeeelmi predčasne mikulášsky) nadelili.

**SILVIA CHYMOVÁ
A MONIKA MORAVČÍKOVÁ**

• U rodinky Paľových nám bolo veselo.
(Autor: Terézia Paľová)

• Milá rodinka Romaňákovcov nás štredo pohostila.
(Autor: Monika Moravčíková)

Spoločenská rubrika

„OMD v SR je ako jedna veľká rodina.“

Blahoželáme jubilantom

*Nech Vás láska stále hreje,
Nech Vám smutno nikdy nie je,
Nech Vám zdravie dobre slúži,
Nech srdce má všetko po čom túži.*

Od januára do marca 2016 oslávia svoje okružhle jubileum títo naši členovia:

20. výročie:

Stanislav Paško zo Žehry,
Viliam Perniš z Pravenca,
Radovan Zmij z Trebišova;

30. výročie:

Grich Tomáš z Lendaku,
Tomášková Anežka z Trávnice,
Varga Norbert z Bušínec;

50. výročie:

Pivková Anna z Alžbetinohvo dvora,
Patáková Helena zo Skalice

70. výročie:

Záhradníková Ľudmila z Bratislavy.

NAPÍSA LI O DYSTROFIK OCH

Chlapec so svalovou dystrofiou detailne kreslí rušné ulice miest

Tadeáško Wagner žije so svojou rodinou v Spišskom Hrhove (okres Levoča). Je to šikovný 11-ročný chalan, ktorý sa narodil so svalovou dystrofiou. Ako každé iné dieťa má niekoľko záľub. Vyniká najmä v maľovaní. Pochváliť sa môže oceneniami vo svetovej a európskej súťaži. V Levoči tento týždeň otvorila jeho výstavu pod názvom Benefícium pre Tadeáša.

SPIŠSKÝ HRHOV. Každý rodič sa teší na dlho očakávanú chvíľu, narodenie svojho potomka. S nádejou očakáva, že príde na svet zdravý.

Keď sa ale priazeň osudu obráti chrbtom, je potrebné o ňu zabojovať.

Nepravdivá predpoveď

„Po narodení Tadeáška sme ostali pol roka v nemocnici. Potom nás prepustili lekári domov s prognózou, že bude žiť najviac dva roky. Doktorka nás upozornila, že doma to nezvládneme a poradila nám, aby sme dieťa dali do detského domova. V tejto ťažkej chvíli, hoci som sa cítila bezradná, som nabrala toľko sily, že ma to naštartovalo. Od tohto momentu sme sa s celou rodinou snažili o to, aby táto predpoveď nebola pravdivá. Aj keď to bolo veľmi ťažké, vzopreli sme sa tomu,“ spomína mama Zuzana. Hoci mala strach, nevzdávala sa.

„Ako ubiehali ďalšie roky, uvedomila som si, že za životom môjho dieťaťa stojí Pán Boh. Ďakujem mu za tento poklad a zázrak,“ vyznáva sa.

Miniatúrne dediny

Najbližší netušili, ako to bude s Tadeáškovým vývojom. Veľmi málo sa hýbal a každý pohyb jeho končatín bol pre nich úspech.

Množstvom hodín príkladného cvičenia na rehabilitáciách a trpezlivosťou sa dopracovali k tomu, že sa najmladší člen v rodine naučil napríklad jesť.

„Čím bol Tadeáš starší, tým viac začal prejavovať záujem o dianie okolo seba. Jedného dňa ako päťročný zobral do ruky pero a začal kresliť. Ostali sme v údive,“ opisuje s úsmevom mama.

Spod jeho rúk vychádzali na papier miniatúrne domčeky, vypracované do detailov. Ani na jednom nesmeli chýbať okná a dvere, čísla domov.

Kde-tu prikreslil lavičku, kvietok, objavili sa dokonca aj satelity. Každý obrázok bol miniatúrne mesto alebo obec s poprepletanými ulicami. Tadeáško dodnes kreslí ľavou rukou originálne perokresby.

Výhra v súťaži

Na Tadeáška sú rodičia i súrodenci, 20-ročná sestra Zuzka a 19-ročný brat Richard, veľmi hrdí.

Nadšením jeho kreativitou poslali jeho prácu pred dvoma rokmi do celosvetovej súťaže železničnej spoločnosti CER v Bruseli na tému Bezpečnosť na železniciach, kde sa umiestnil na 3. mieste. Minulý rok sa Tadeáško zapojil do celoeurópskej súťaže spomínanej železničnej spoločnosti, tentoraz na tému Vianoce a železnice.

„Všetci sme doma boli milo prekvapení, keď sme videli jeho výtvar, ktorý bol jedinečný. Keď nám prišiel mail o tom, že braček zo 144 kresieb vyhral 1. miesto, nechceli sme tomu uveriť. Bol to nádherný pocit. Tadeáško sa neskutočne tešil a my s ním. Ešte väčšie prekvapenie bolo, keď nám domov prišla vianočná pohľadnica, na ktorej bola táto Tadeáškova kresba. Organizátori sa rozhodli, že jeho dielko vložia na pozdrav, kde bolo napísané vianočné pranie vo viacerých jazykoch sveta,“ vracia sa do spomienok jeho sestra Zuzka.

Usilovný žiak

Tadeáš už dva roky navštevuje ZUŠ v Spišskom Hrhove. Chodí tam veľmi rád, pretože sa tam zdokonaľuje.

„Jeho obrázky sú pre nás neskutočne vzácne, pretože vieme, aké náročné je vytvoriť takýto jeden exemplár. Tvorba jedného obrázku mu trvá niekedy i týždeň, inokedy i viac. Je veľký detailista. Každý jeden milimeter je premyslený. Braček mi ukazuje, vysvetľuje, čo kde nakreslil a aký to má význam,“ vysvetľuje sestra.

Chlapec je piatak v Spojenej špeciálnej škole Jána Vojtaššáka v Levoči. Medzi deťmi je veľmi obľúbený.

„Tadeáško je veľmi vnímavý a usilovný žiak, všetko si všíma, vie krásne zareagovať na nové učivo. Je veľmi múdry,“ hodnotí svojho žiaka učiteľka Mária Kedžuchová.

Jeho spolužiak Dávid tvrdí, že Tadeáš je dobrý kamarát, pretože si navzájom pomáhajú. Spolužiaci mu donesú čaj cez prestávku a on za nich niekedy na revanš počas hodiny správne odpovie na učiteľkinu otázku.

Ďalšie záľuby

Kreslenie je len jedna z viacerých záľub vnímavého chlapca.

„Hrával som šach na počítači a Tadeáško sa len prizeral. Jedného dňa zobral šachovnicu položenú na stole a postavil figúrky na svoje miesto. A začal hrať. Je naozaj dobrý. V Spišskom Hrhove sme uskutočnili už dva ročníky Tadeáškovho šachového turnaja rodinného charakteru. Pozveme okolo dvadsiatky ľudí rôznych vekových kategórií. Tohto roku sa umiestnil na druhom a treťom mieste. Povzbudzujeme ho v tom, do Spišskej Novej Vsi chodí na šachový krúžok,“ rozpráva sa otec Cyril.

Nadaný malý Hrhovčan je tiež veľký fanúšik ľadového hokeja a prírody, ktoré rád sleduje v televízii. Zaujíma ho zemišpis, pozná vlajky rôznych štátov na svete.

Benefičná výstava

Rodičom nikdy nenapadlo, aby výtvyry svojho syna vystavili. Rozhodli sa až na naliehanie známych, ktorí boli obrázkami obdarovaní.

Prvá jedinečná výstava malého výtvarníka sa uskutočnila tohto roku v Spišskom Hrhove.

„Strela sa s veľkým ohlasom. Podľa odkazov, ktoré sme našli v kronike, boli ľudia milo prekvapení. To nás presvedčilo o tom, že sme urobili správnu vec,“ hovorí mama.

Tento týždeň vo štvrtok sa v Múzeu špeciálneho školstva v Levoči uskutoční vernisáž výstavy nazvanej Benefícium pre Tadeáša.

Špecializovaná predajná výstava zachytáva výtvarné prvotiny chlapca.

Sprístupnená bude do 30. októbra.

Finančný výťažok z výstavy bude použitý na uspošobenie auta, ktorým bude možné prepravovať Tadeáša a jeho elektrický invalidný vozík.

AUTORKA: EVA ŠOLTISOVÁ,
vydané dňa 14. 10. 2015

Zdroj:

www.spisskanovaves.korzar.sme.sk

Článok zverejňujeme s láskavým súhlasom autorky a vydavateľa.

PS: Výstava v Poprade

Ďalšia výstava Tadeáškových výtvarných prvotín sa pod názvom Krídla pre Tadeáša – Tadeáš Wagner bude konať v Tatranskej galérii a jej Art Clube na Hviezdoslavovej ulici v Poprade. Výstava potrvá od 27. novembra do 13. decembra 2015.

Zdroj: www.tatryportal.sk,

www.tatragaleria.sk

CESTOVNÁ HORÚČKA

Tour de Kodaň – „typická“ letná destinácia

100 Slovákov sme sa opýtali a hľadáme odpovede na otázku „Kam chodia Slováci najčastejšie na letnú dovolenku?“ **Myslím, že väčšina z vás by tipovala Chorvátsko, Taliansko, či Turecko. No mojou tohtoročnou destináciou pre letnú dovolenku sa stalo Dánsko.**

„Adam, veď ty si sa musel zblázniť!“ – mohli ste si povedať. Uznávam, ľudia chodievajú na letné dovolenky, lebo hľadajú more, teplo a pohodu. No ku podivu, v Dánsku nájdete takmer všetko zo spomínaného. Až na to teplo. Dánsko je zmeska ostrovov a Jutského

polostrova, takže prístup k moru nájdete skoro všade.

Svoju cestu som si musel dôkladne naplánovať už pár týždňov pred samotným tripom. Bolo treba pozrieť a rezervovať letenky, lístky na vlak, zaplatiť kodanskú mestskú kartu (vďaka nej sme cestovali po Kodani neobmedzene) a mnoho ďalších logistických záležitostí. Nielen pre mňa, ale aj pre Carlosa, ktorý mi pomáhal počas celého tripu.

Jede jede mašinka

Najvýhodnejšie zo všetkého vyšlo ísť vlakom do Prahy a odtiaľ letecky do Kodane. Musím povedať, že som bol veľmi spokojný so službami toľko kritizovanej bratislavskej hlavnej vlakovej stanice. Keďže som pár dní pred odjazdom mailom informoval, že budem potrebovať pomoc s naložením do vlaku, vedeli o mne a boli pripravení pomôcť mi.

Cesta vlakom trvala cca 4 hodiny, no pri výhľade z okna na nádhernú českú prírodu ten čas ubehol relatívne rýchlo.

V Prahe sme mali zhruba 3 hodiny na presun na letisko. Na Hlavnom nádraží sme sa dlho nezdržali a ani autobusár, ktorý nás viedol na letisko, sa evidentne nezdržoval a boli sme radi, že sme cestu prežili celí, živí a zdraví. Po obede na letisku (stavili sme na istotu – hamburgre z „mekáču“) sme sa presunuli k nášmu gate-u, kde nás čakali zriadenci letiska – pripravení nalodiť ma na palubu.

Najšťastnejšia krajina na svete

Let trval 1h20m a prebehol absolútne v poriadku. Na letisku Kastrup na okraji Kodane nás vítal nápis „Vitajte v Dánsku – krajine, kde žijú najšťastnejší ľudia na svete. To si pýta Carlsberg.“ Bolo to jasné. Sme v Dánsku, krajine, kde sa vyrába toto svetoznáme pivo. Doteraz však neviem, či sú Dáni šťastní a preto pijú, alebo sa najprv opijú a potom oplývajú šťastím.

Na letisku nás okrem tejto reklamy privítala aj Zuzka, naša „slovenská spojka“, vďaka ktorej všetko prebiehalo v poriadku. Prvý šok nastal, keď povedala: „Ideme na metro, stlač na výťahu dvojku.“ Moment. Veď metro by malo jazdiť pod zemou, nie? No v Kodani jazdí metro na niektorých úsekoch nad zemou. Bez šoféra, plne automatické. Stačilo si sadnúť úplne dopredu a nechať sa unášať rýchlosťou. Oplatí sa doplniť, že všetky zastávky metra sú úplne bezbariérové. Ubytovaní sme boli na vysokoškolskom internáte, kde bývala aj Zuzka. Tento internát sa nachádzal na úplne opačnom konci Kodane, vo štvrti Lyngby a cesta tam nám trvala hodinu. Polhodinu metrom a polhodinu autobusom, tiež bezbariérovým. Do samotného

- Na kodanskom letisku Kastrup nás privítal nápis "Vitajte v najšťastnejšom národe na svete. To si pýta Carlsberg". Carlsberg je najrozšírenejšia značka piva v Dánsku, niečo ako Corgoň alebo Zlatý Bažant u nás. (Autor: Carlos Alberto Moreno)

intráku síce viedli dva schody, no interiér bol úplne bezbariérový.

Mesto cyklistov

Unavení po dlhom presune a pár uvítacích pivách sme zaspali rýchlo. A na ďalší deň sme vyrazili objavovať Kodaň. Toto hlavné mesto Dánska je zároveň mesto kráľovské, keďže v ňom sídli dánska kráľovská rodina. Prirovnať by sa dalo k Benátkam, pretože je popretkávané širokými aj úzkymi vodnými kanálmi. Hlavným východiskovým bodom každého turistu v Kodani je námestie Nørreport v centre mesta. Je to jeden z najdôležitejších dopravných uzlov, na ktorom stoja všetky autobusy a metro. A práve Nørreport odhaľuje ďalšiu typickú črtu Kodane. Nikde inde totiž nenájdete toľko cyklistov, ako tu. Na tomto námestí nájdete dokonca aj parkovisko bicyklov, ktoré sa tiahne po celej jeho šírke.

Z Nørreportu viedli naše prvé kroky a stopy k Rundetaarn – výhliadkovej veži v pešej zóne. Na vrchol veže sa dalo vyjsť po špirálovej rampe. No úsmev nám však zamrzol, keď sa tesne pred vrcholom veže rampa zmenila na schody a výťahu nikde. Museli sme teda zísť naspäť dole a vybrať sa ďalej.

Prechádzali sme sa po pešej zóne a na každom námestí boli umelci, ktorí predvádzali svoje najlepšie kúsky. Najviac ma zaujali futbaloví freestylisti, pretože ich akrobatické kúsky boli neuveriteľné. Postupne sme sa dostali k „Radhus Plats“ – radničnému námestiu. Tomuto obrovskému, holému betónovému námestiu dominovala tehlová budova kodanskej radnice a najmä jej veža, ktorá každých 15 minút ohlasovala presný čas.

Nedaleko radničného námestia sa nachádza zábavný park a záhrady „Tivoli“. Toto miesto trochu pripomína viedenský Prater. Všade samé kolotoče a horské dráhy, veľké pódia a veľa zelene. Najväčšou atrakciou v Tivoli bol vysoký kolotoč, na ktorý nasadnete, on vás vystrelí do asi 150-metrovej výšky, tam sa s vami začne točiť a spustí vás naspäť dole. Celé to trvá 4 minúty, no čakať v rade môžete aj hodinu. Najhoršie bolo, keď sme po tej hodine zistili, že vozičkarom sa na kolotoč neodporúča ísť.

Nekresťanská Christiania

Večer sme navštívili štvrť Christiania. Je to miesto, ktoré má svoje vlastné pravidlá. V podstate štát v štáte. Christiania je totiž jediné miesto v celom Dánsku, kde pretrvali hipisácke ideály. S tichou toleranciou polície sa tam predáva marihuana a akonáhle vstúpíte do tejto štvrte, ovalí vás pach tejto veselej rastliny. Asi aj kvôli tomu je v Christianii zakázané fotiť, kričať a behať. Našťastie, minimálne s poslednou vecou u mňa nebol problém.

„Loď, ktorá sa plaví do neznáma“

Na ďalší deň sme sa vybrali na výhliadkovú plavbu. Ešte nikdy predtým som sa takej plavby nezúčastnil a moje očakávania boli veľké. Všetky lode kotvili v historickom prístave Nyhavn. Fotky z tohto prístavu by ste našli na takmer každej pohľadnici. Sú to tie fotky, kde vedľa seba stoja farebné domčeky, jeden natlačený na druhom, a pred nimi staré drevené lode. Vozík sme museli na loď naložiť sami, no odmenou nám bolo, že sme sedeli v prvom rade a spravili sme tam veľa krásnych fotiek. Plavba trvala asi hodinu a prešli sme azda cez

- Historické centrum Kodane je popretkávané kanálmi obklopenými historickými budovami. Skoro ako Benátky.
(Autor: Carlos Alberto Moreno)

všetky vodné kanály. Vietor nás obdaril vôňou mora a slnko nás príjemne hrialo. Bol to skvelý zážitok.

Pod morskou hladinou

Posledný celý deň v Kodani sme navštívili „Den Blå Planet“ – v preklade „Modrú planétu“. Modrá planéta je názov národného dánskeho akvária. Po vstupe sme postupne prechádzali tromi zónami. Sladkovodnou, v ktorej boli kapry a iné riečne ryby, morskou-antarktickou, kde sme videli lososy a iné ryby žijúce v studených vodách, a morskou-tropickou. A práve posledná menovaná mi učarovala najviac. V nej sa totiž nachádzal sklenený tunel, cez ktorý sme videli nad nami aj pod nami najrozmanitejšie ryby a iné živočích. Nechýbali ani žraloky či morské raje. V tom tuneli by som dokázal zostať snáď celý deň. No nakoniec sme sa vybrali ďalej a v jednom z akvárií sme dokonca našli aj Nema!

Večer sme si ešte užili atmosféru do noci sa prebúdajúceho mesta. Všade samí mladí ľudia túžiaci po zábave. A opäť umelci. Kodaň cez deň prežíva, no až v noci sa poriadne prebúdza. Samozrejme, až tu som pochopil prísloviu

- V dánskom národnom akváriu "Modrá planéta" (Den Blå Planet).
(Autor: Carlos Alberto Moreno)

- Z pláže Amager je vidno veterné elektrárne. Tie sú v Dánsku skoro všade. Dáni si totiž zakladajú na ekologickom získavaní energie.
(Autor: Carlos Alberto Moreno)

„pije ako Dán“. Niektorí domáci totiž ukázali, že sa neboja oslavovať.

Záverčné resumé

Posledné ráno bolo rozlúčkové a v očiach som si premietal všetky vnemy, ktoré som v Kodani zažil. Bolo to nádherných 6 dní. Počasie nám až na jeden deň vyšlo na výbornú. A je potrebné dodať, že Bratislava by si z Kodane mohla vziať mnoho príkladov. Už len keď pomyslím na to, koľko vozíčkarov som v Kodani videl, tak mi bolo jasné, že bezbariérovosť v tomto meste je na úplne inej úrovni. Takže keď som sa vrátil do Bratislavy,

vrátil som sa aj do šedej slovenskej reality... No v každom prípade sa chcem do Kodane vrátiť. A všetkým Vám odporúčam navštíviť toto nádherné mesto. Na záver chcem poďakovať Carlosovi, bez ktorého by som v Kodani nemohol fungovať. A vďaka patrí aj Zuzke, ktorá nám všetko vybavila a ktorá sa o nás dokonale postarala. Bez nej by sme boli stratení.

ADAM BURIANEK

Sen sa stal skutočnosťou: Cesta naprieč Amerikou a Kanadou

Začalo sa to nevinne, keď sme ako rodina spoločne poskladali na vianočný darček – dvojtisícové puzzle s pohľadom na Empire State Building. Nikdy som si nemyslel, že tento pohľad uvidím aj ja na vlastné oči.

Po novom roku 2015 začal môj brat študovať na univerzite v USA v meste Madison, štát Wisconsin. Bol som veľmi príjemne prekvapený, keď sa ma opýtal, či by som ho prišiel navštíviť. Najskôr som si myslel, že len žartuje, no už vo februári, keď si zistil termíny mojich boccistických pretekov, zakúpil letenku pre mňa a pre moju mamu. A tak sme sa 5. augusta vybrali na našu dlhú cestu za „veľkú mláku“.

Ešte doma

Cesta začala presunom zo Sniny do Viedne, odkiaľ sme leteli do Madridu a z Madridu do Chicaga. Na všetkých letiskách sme mali asistenciu a dostatok času na presun, prekvapenie nastalo

len v Madride. Je to obrovské letisko, no aj napriek tomu, že sme mali asistenta a relatívne dostatok času nestihli sme načas boarding. Vozičkári bežne nastupujú ako prvý, no my sme kvôli meškaniu museli nastúpiť ako poslední. Samotný let bol úplne v poriadku, pri pozeraní filmov a spánku ubehol rýchlo. Na letisku v Chicagu nás už čakal môj brat.

Na pôde Ameriky

Prvý týždeň sme spoznávali okolie, navštívili pravý americký zábavný park Mt. Olympus vo Wisconsin Dells s vodnými atrakciami. Okrem nich sú v parku aj 3 veľké húsenkové dráhy, autodráhy, kolotoč, z ktorého bol krásny výhľad na celé mesto, množstvo toboganov a taktiež dve veľké vodné vlny (Poseidon's Rage), ktoré nás „spláchni“ – teda odhodili niekoľko metrov ďalej. Na vozíku som sa mohol zúčastniť na väčšine z týchto atrakcií, okrem toho aj na plavbe Jet boat, čo bolo pre mňa nezabudnuteľným zážitkom. Okrem toho, že sme sa dozvedeli množstvo informácií o okolí, sme mali plavbu spojenú aj s adrenalínovou jazdou touto loďou. V štáte Wisconsin žijú aj pôvodní Indiáni, ktorí majú mimo iných práv aj právo prevádzkovať kasína (v Amerike môžu vlastniť kasína len Indiáni a štát), sú oslobodení od mnohých daní, to všetko ako ospravedlnenie za utláčanie a utrpenie, ktoré bolo na nich páchané. My sme navštívili kasíno a v ňom vystúpenie týchto Indiánov, kde nám predstavili svoju kultúru, tance a kroje. V meste Madison sme navštívili krásnu, modernú univerzitu, kde brat študuje, prešli sme sa po meste a keďže Madison je hlavným mestom štátu Wisconsin, navštívili sme

• Výhľad z najvyššej budovy severnej Ameriky „Willis Tower“ bol naozaj impozantný.
(Autor: Ján Andrejčík)

aj Capitol Building. Musíte si hovoriť, že sa mýlim, veď Capitol Building je vo Washingtone, ale nie. Každé hlavné mesto 50 štátov USA má svoj vlastný Capitol Building, v ktorom sídli vláda každého jedného štátu. Tá si svoj štát riadi sama, avšak všetky jednotlivé štáty spadajú pod hlavný Capitol a jeho federálnu vládu, ktorá sídli vo Washingtone. Taktiež sa v budove nachádza najvyšší súd a v každej budove sa nachádza aj verná kópia Zvonu nezávislosti.

Spoznávanie severnej Ameriky začína Chicago, štát Illinois

Po týždni v Baraboo sme sa vybrali na našu veľkú cestu. Tá začala cestou do Chicaga, kde sme boli dva dni, navštívili najvyššiu budovu severnej Ameriky – Willis Tower, ktorá ma 110 poschodí. Pre turistov je dostupná po 103. poschodie, na ktoré sme sa za necelú minútu dostali rýchlolyftom. Pohľad z výšky 412 metrov bol fascinujúci a nezabudnuteľný a to aj vďaka tomu, že sme sa na mesto mohli pozeráť z presklených boxov, umiestnených na spomínanom poschodí. Prakticky sme stáli na skle. Za povšimnutie tiež stojí impozantná Buckinghamská fontána, množstvo

parkov a samozrejme Millenium park, kde sa nachádza známa „fazulá“ – Chicago Bean. Celé mesto – parky, budovy a pamiatky, ktoré sme navštívili, boli úplne bezbariérové, nikde nebol problém dostať sa.

Toronto, Kanada

Naša cesta pokračovala cez štáty Indianu a Michigan do Kanady. V čase nášho príchodu sa práve končili Pan Am a Parapan Americké hry Toronto 2015, ktorými celé mesto žilo. Na každom kroku sme videli reklamné bannery upozorňujúce na túto udalosť. Veľmi zaujímavé bolo sledovať presun športovcov na letisko za sprievodu policajnej eskorty. Väčšinu času sme sa prechádzali po meste a navštívili sme štadión baseballistov Blue Jays Toronto a vežu CN Tower. Mesto leží na pobreží jazera Ontario a je skutočný zážitok prejsť sa nie len po meste, ale aj po pobreží. Toronto taktiež radím medzi bezbariérové mestá, ktoré sa oplatí vidieť.

Niagarské vodopády, štát Ontario

Z Kanady sme prešli autom opäť na územie USA a peši sme sa vrátili naspäť do Kanady. Dôvodom bolo drahé parkovanie na kanadskej strane. Celý deň sme mali na to, aby sme Niagarské vodopády obdivovali z oboch strán. Na rieke Niagara pravidelne plávajú z oboch strán výletne lode, na ktorých sú pasažieri oblečení do modrých a červených plášťov. Plášte symbolizujú obyvateľov Kanady a USA. Opäť môžem potvrdiť, že s vozíkom nebol žiaden problém. Či už prechádzky pri vodopádoch, alebo presun cez hranice, a tiež prechádzka parkom, mestom, plavba loďou - to všetko bolo plne bezbariérové.

• Cesty naprieč Amerikou nás zaviedli aj k slávnym Niagarským vodopádom. (Autor: Ján Andrejčík)

New York

V New Yorku sme strávili štyri dni a ani týždeň by nebolo veľa :). Prvý deň sme navštívili miesto pádu dvojičiek, videli sme známu zemeguľu, ktorá bola pod dvojičkami a dodnes je vystavovaná, i keď zničená troskami padajúcimi z budov. Neskôr sme sa išli pozrieť na Sochu slobody, ktorá je na ostrove - tam sme sa museli prepraviť loďou. Z ostrova bol krásny výhľad na Manhattan a jeho najvyššiu budovu – nový World Trade Center, ktorý stojí na mieste dvojičiek. Priamo z pod Sochy slobody sme loďou pokračovali na Ellis Island, kde je múzeum imigračného úradu. Je v ňom zmapovaná celá história osídľovania USA. Cez tento úrad prešlo vyše 12 miliónov prisťahovalcov a dnes je súčasťou Národnej pamiatky Sochy slobody. V budove je toľko monumentov, že jeden deň strávený v múzeu je málo.

Keď sme sa loďou vrátili späť pustili sme sa na 8 hodinové putovanie Manhattanom. Začali sme pri radnici mesta, pokračovali cez Wall Street a známeho zlatého býka, pokračovali sme ďalej k mestskej knižnici (boli sme aj vo vnútri – nádherne a úplne bezbariérová) a taktiež na

• Výlet v Amerike by sa nám bez fotografie pri Soche slobody v New Yorku ani nerátal :). (Autor: Ján Andrejčík)

mestskej stanici, ktorá vyzerala skôr ako letisko. Stanicu určite poznáte z množstva filmov, keď sa romantické stretnutia dohadujú pod hodinami na stanici. Aj napriek tomu, že je to stará budova, opäť je úplne bezbariérová. Prezreli sme si Empire State Building a pokračovali sme smerom k Central parku cez Times Square, kde na nás z každej strany svietilo množstvo reklám a billboardov a taktiež ľudia oblečení v kostýmoch rozprávkových bytostí – chaos, hluk a obrovský zážitok!!

Socha slobody, Ellis Island, premiestňovanie sa loďami (kde ma stále nalodili i vyloďili hneď ako ma zbadali), Central park, Times Square, to všetko je úplne bezproblémové, vhodné pre vozičkárov. Manhattan ako jediný však musím hodnotiť ako miesto nevhodné pre život

vozičkára. Aj napriek tomu, že všetky budovy sú bezbariérové, stále sa niečo opravovalo – bolo postavených veľa lešení, chodníky neboli úplne vhodné na prechod vozíka a všade bolo veľmi veľa ľudí, takže sme sa doslova predierali davom.

Washington D.C., Dištrikt Kolumbia

Mesto pohody – aspoň v porovnaní s chaotickým Manhattnom. Impozantné staré budovy, žiadne mrakodrapy, množstvo múzeí (pre zaujímavosť, žiadne vstupné sme do týchto múzeí neplatili – všetky sú zdarma), množstvo pamätníkov – Washington memorial, Lincoln memorial, Jefferson memorial, pamätník padlým vojakom v Kórejskej vojne a mnoho iných pamätníkov.

• Washington memorial vo Washingtone DC
viacerí poznáme z filmov.
(Autor: Ján Andrejčík)

Amerika má jednu zvláštnosť. Má mestá, v ktorých sídli čisto priemysel, fabriky od výmyslu sveta a potom sú tú mestá ako je Washington. Mestá, kde sídli vláda, kde sú úrady, firmy... V čase víkendy sa pracovný život zastaví a veľa ľudí je vidieť v meste – športujú, behajú, bicyklujú, hrajú mnoho hier na voľných plochách mesta pri pamätníkoch, v parkoch, sedia na lavičkách, pri fontánach. Ťažko opísať atmosféru mesta, ale ako príklad by som uviedol to, že keď sme došli k Washingtonovmu pamätníku, videl som sedieť ľudí okolo neho a vychutnávali si koncert mestskej skupiny. Niektorí sa pripojili spevom, iní tancovali, všade bolo cítiť neuveriteľnú pohodu.

Netreba však zabudnúť ešte na dve dôležité budovy vo Washingtone. Prvou je Biely dom a druhou Capitol Building. Biely dom sme mohli vidieť len spoza plotu – z oboch strán. Do Capitol Building si treba rezervovať čas návštevy, ale návšteva je bezplatná. Na našu smolu sme nemali možnosť prejsť celý Capitol Building, keďže v čase našej návštevy práve reštaurovali kupolu, takže horné poschodie nebolo verejnosti sprístupnené, no na revanš nás pustili do priestorov najvyššieho súdu. Washington bol nie len bezbariérový, ale aj pre mňa omnoho krajší, keďže v meste bolo neskutočne veľa zelene, pamiatok a parkov.

Čo ma prekvapilo?

Veľmi ma prekvapilo a zároveň potešilo, že sa na verejnosti veľmi málo fajčí. Teda nájsť odhodený ohorok z cigarety na chodníku je umenie. Dôvodom sú vysoké pokuty za tento priestupok. To isté platí aj o užívaní alkoholických nápojov na

verejnosti. Taktiež som bol veľmi milo prekvapený správaním sa Američanov. Každý sa na ulici zdravil, smial sa, každý bol milý, nikto nemal problém poradiť či pomôcť ak bolo treba.

Cestovanie

Za 11 dní sme precestovali 4352 kilometrov cez štáty: Wisconsin, Illinois, Indiana, Michigan, Kanada, New York, New Jersey, Pensylvánia, Maryland a Ohio. Cestovanie po Amerike naozaj nebolo problémové a aj na vozíku sa dá navštíviť množstvo pamiatok, parkov, atrakcii, múzeí, atď. A taktiež nie je problém s ubytovaním v bezbariérových izbách, ktoré si však treba včas zabookovať.

SAMUEL ANDREJČÍK

SOCIÁLNE OKIENKO

Kúpeľná liečba je dostupná aj pre pacientov so svalovým ochorením Dejerine – Scottas a Charcot – Marie – Tooth

Už vyše roka je účinná novela Indikačného zoznamu pre kúpeľnú starostlivosť, ktorá do zoznamu zaradila diagnózu s číslom G60 Dedičná a idiopatická neuropatia (pod toto číslo diagnózy patrí podľa v minulosti používaných názvov ochorenie Dejerine – Scottas či Charcot – Marie – Tooth). Tento druh nervovosvalového ochorenia bol v zozname úplne opomenutý, uvedená diagnóza sa v ňom vôbec nenachádzala, čo spôsobovalo, že pacientom s týmto zhoršujúcim sa

ochorením bol odopretý prístup ku kúpeľnej liečbe. Novelou z dielne Ministerstva zdravotníctva SR došlo k náprave stavu. Podľa nej môže lekár predpísať kúpeľnú liečbu dospelým aj detským pacientom, pričom starostlivosť bude z verejného zdravotného poistenia hradená v skupine A, čo znamená, že poisťovňa pacientovi hradí ubytovanie, stravu aj liečebné procedúry.

Zmena legislatívy v prospech pacientov s týmto ťažkým svalovým ochorením je výsledkom úzkej spolupráce všetkých zainteresovaných strán, pacientov, odbornej obce a štátu. Pre nás ako organizáciu bol veľmi dôležitý podnet od členky, ktorá týmto ochorením trpí a pri snahe absolvovať kúpele zistila, že to nie je možné. Následne OMD v SR v priebehu dvoch rokoch opakovane, spolu trikrát, pripomienkovalo zákon č.557/2004 Z. z., ktorého súčasťou je aj Indikačný zoznam. Veľmi nápomocné bolo kladné stanovisko a odporúčanie o zaradenie diagnózy do zoznamu od hlavného odborníka MZ SR pre neurológiu profesora MUDr. Petra Turčániho, PhD. V závere to bola konštruktívna komunikácia v rámci rozporového konania na pôde z MZ SR, ktorá viedla k tomu, že zásadná pripomienka bola akceptovaná. Spojenými silami sa podarila zásadná zmena a veríme, že možnosť kúpeľnej liečby pomôže zlepšiť alebo aspoň udržať zdravotný stav všetkým pacientom s týmto síce zriedkavým, ale ťažkým ochorením.

Tabuľku indikácii podľa zoznamu pre kúpeľnú liečbu nájdete na ďalšej strane.

Tabuľka: Indikácie zo zoznamu pre kúpeľnú liečbu týkajúce sa viacerých druhov nervosvalových ochorení

Typ úhrady	Číslo indikácie	Kód diagnózy	Indikácia	Návrh vyhotovuje	Dĺžka pobytu
PACIENTI, KTORÍ DOVŔŠILI 18 ROKOV					
A	VI Nervové choroby VI/9	G70.0 - G73.7	Nervosvalové degeneratívne ochorenia	Neurológ, všeobecný lekár	21 dní
A	VI Nervové choroby VI/13	G60.0 - G60.9	Dedičná a idiopatická neuropatia	Neurológ, všeobecný lekár	21 dní
PACIENTI, KTORÍ NEDOVŔŠILI 18. ROK VEKU					
A	XXVI Nervové choroby XXVI/Z	G71.0 - G71.9 G73.0 - G73.9	Svalová dystrofia a iné svalové ochorenia	Neurológ, lekár FBRL, všeobecný lekár pre deti a dorast	21 - 28 dní dní
A	XXVI Nervové choroby XXVI/5	G60.0 - G60.9	Dedičná a idiopatická neuropatia	Neurológ, všeobecný lekár pre deti a dorast	21 dní

Vianočný príspevok k dôchodku

Príspevok dostane poberateľ starobného, predčasného starobného, invalidného, vdovského, vdoveckého, sirotského a sociálneho dôchodku, ktorý spĺňa tri podmienky: má nárok na výplatu niektorého z uvedených dôchodkov za mesiac december 2015, má bydlisko na území Slovenska a suma dôchodku, prípadne úhrnná suma vyplácaných dôchodkov nepresiahne 514,80 eura. To znamená,

že ak osoba poberá viac druhov dôchodkov súčasne, ich suma sa sčíta.

Vianočný príspevok sa tento rok bude skladať z dvoch častí: vianočného príspevku a jednorazovej dávky. Dávka má určenú pevnú sumu 12,74 eura a bude vyplatená osobe, ktorej dôchodok neprekročí dvojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú osobu, teda nie je vyšší ako 396,18 eura.

Sumy vianočného príspevku (v eurách)

Dôchodok	Vianočný príspevok	Jednorazové zvýšenie	Spolu
145,50	87,26	12,74	100,00
198,00	87,26	12,74	100,00
198,10	87,26	12,74	100,00
198,20	87,26	12,74	99,99
250,50	77,83	12,74	90,57
260,50	76,03	12,74	88,77
396,20	51,61	0	51,61
514,80	30,26	0	30,26
514,90	0	0	0

O výplatu príspevku nie je potrebné žiadať, Sociálna poisťovňa ho vyplatí automaticky.

Na jej internetovej stránke nájdete užitočnú kalkulačku na výpočet príspevku: <http://www.socpoist.sk/kalkulacka-pre-vypocet-vianocneho-prispevku-2014/54308s>

PS: Vianočný príspevok sa nevypláca do zahraničia. V minulosti preto Slovensko čelilo žalobe na Súdnom dvore Európskej únie, spor vyhralo. Vianočný príspevok nemusí preto vyplácať dôchodcom žijúcim v iných členských krajinách, na Islande, v Lichtenštajnsku, Nórsku, alebo vo Švajčiarsku. Vianočný príspevok je sociálna a nie dôchodková dávka, ako tvrdila Európska komisia. Súd dal Slovensku za pravdu.

Valorizácia dôchodkov v roku 2016 bude minimálna

Každý rok v januári sa o sumu určenú zákonom zvyšujú všetky druhy dôchodkov. V roku 2016 bude suma zvýšenia až smiešne nízka. Dôchodky sa budú zvyšovať tak, ako predošlé roky o pevnú sumu a každý druh dôchodku dostane pridanú inú sumu:

- starobný dôchodok o 1,90 eura,
- predčasný starobný dôchodok o 1,90 eura,
- **invalidný dôchodok** priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % o **1,70 eura**,

- **invalidný dôchodok** priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70 % o **1,00 eura**,
- sociálny dôchodok o 1,70 eura,
- vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok o 1,20 eura,
- sirotský dôchodok o 0,60 eura.

Zvýšenie každého vyplácaného dôchodku sa posudzuje samostatne. To znamená, že ak dôchodca poberá napríklad dva dôchodky, zvýši sa každý z nich. Dôchodky vo vyššej sume budú prvý raz vyplatené vo výplatnom termíne za mesiac január 2016.

Ochranný limit pri doplatkoch za lieky po novom

Viacerym dôchodcom a osobám s ťažkým zdravotným postihnutím vracajú zdravotné poisťovne doplatky za lieky od roku 2011. Každý štvrtrok im pošlú naspäť doplatky, ktoré presiahnu ochranný limit.

Čo je to ochranný limit?

Určuje mieru/najvyšší limit spoluúčasti pacienta, teda maximálnu výšku sumy, ktorú pacient zaplatí za kalendárny štvrtrok za predpísané lieky od lekára. Po prekročení limitu zdravotná poisťovňa vráti doplatky za lieky, a to vo výške sumy za najlacnejší liek spomedzi liekov určených na dané ochorenie (najlacnejší náhradný liek). Teda nie vo výške celého doplatku za lieky. Údaj je uvedený na pokladničnom doklade v zátvorke

s hviezdičkou (*) pod názvom lieku. Do celkovej výšky úhrad poisťovňa za lieky sa započítavajú doplatky za lieky, ktoré mu predpísal lekár a zdravotná poisťovňa ich čiastočne prepláca, t.j. sú s doplatkom. Do tejto skupiny nepatria voľno-predajné lieky, zdravotnícke pomôcky, alebo dietetické potraviny.

Čo prináša zmena legislatívy?

Parlament schválil zmenu doterajšej právnej úpravy a novela s účinnosťou od 1. októbra 2015 priniesla: zníženie ochranného limitu na doplatky (čo znamená, že pacienti by mali doplácať menej na lieky, maximálne 100 eur ročne), rozšírenie okruhu osôb, na ktoré sa limit vzťahuje a zrušenie príjmového obmedzenia u dôchodcov.

Čo to v praxi znamená?

Ochranný limit sa po novom bude týkať aj detí do dovŕšenia 6 roku veku a osôb s ťažkým zdravotným postihnutím,

invalidných a starobných dôchodcov bez ohľadu na výšku ich príjmu. Podľa predošlej úpravy nemali nárok na vrátenie doplatkov tí, ktorých dôchodok presiahol 50 % priemernej mesačnej mzdy spred dvoch rokov (napr. v roku 2015 vo výške 412 eur) alebo mali príjem podliehajúci dani z príjmu.

Nárok na vrátenie doplatkov vznikne už za posledný štvrtrok roka 2015. Doplatky sa prvýkrát po novom budú vracat v januári až marci 2016, nakoľko zdravotné poisťovne vracajú peniaze do 90 dní od skončenia štvrtroka. Občania nemusia kontaktovať zdravotné poisťovne, ani si odkladať bločky z lekárne, peniaze im vrátia automaticky, a to buď pošlú prevodom na bankový účet alebo poštovou poukážkou.

SOCIÁLNE OKIENKO SPRACOVALA
MÁRIA DURAČINSKÁ
ZDROJ: INTERNET

Osoby, ktorých sa limit týka	Výška limitu po starom na štvrtrok	Výška limitu po novom na štvrtrok
Dieťa do 6 rokov	Nebola určená	8 eur
Dieťa do 6 rokov s ŽZP	0 eur	0 eur
Osoba s ŽZP/ invalidný dôchodca	30 eur	25 eur
Starobný dôchodca	45 eur	25 eur

Elektronická dialničná známka

Blíži sa rok 2016 a opäť treba riešiť dialničné známky. Rok 2016 prináša novinku: Národná dialničná spoločnosť rozbehne predaj elektronickej dialničnej známky. Čo to znamená pre nás? Mení sa niečo pre motoristov so zdravotným postihnutím, ktorým sú odpustené poplatky za jazdu na spoplatnených úsekoch ciest?

NIE!

Osoby so zdravotným postihnutím, majitelia parkovacích preukazov, ktorí v priebehu roku 2015 požiadali o odpustenie poplatku za dialničnú známku a obdržali od Národnej dialničnej spoločnosti potvrdenie o oslobodení od platia poplatku, nemusia robiť vôbec nič. Toto potvrdenie bude platné aj v ďalšom období.

Ostatní motoristi už nebudú mať klasickú dialničnú známku, ale môžu si zakúpiť elektronickú. Hlavnou výhodou elektronickej dialničnej známky je, že zákazník po jej zakúpení:

- **už nemusí vo vozidle umiestňovať (lepiť) dialničnú známku na viditeľné miesto**, keďže dialničná známka bude mať výlučne elektronickú podobu,
- **nie je povinný predkladať potvrdenie o úhrade dialničnej známky** za účelom kontroly dodržiavania povinností prevádzkovateľa/vodiča vozidla alebo jazdnej súpravy podľa zákona č. 488/2013 Z. z. o dialničnej známke a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v platnom znení (ďalej len „Zákon“ alebo „zákon o dialničnej známke“),

- **nemusí vo vozidle ani inštalovať palubnú jednotku či iné zariadenie**, pretože táto povinnosť (tzn. povinnosť mať vo vozidle tzv. palubnú jednotku) platí len pre nákladné vozidlá a autobusy nad 3,5 tony podliehajúce povinnosti úhrady mýta.

Bližšie informácie si nájdete na <https://www.eznamka.sk/selfcare/home/>

Čo v prípade, že ste ešte o oslobodení od platenia poplatkov za spoplatnené úseky ciest nepožiadali?

Môžu tak urobiť držiteľia parkovacieho preukazu tak, že automobil, ktorý chcú oslobodiť od povinnosti úhrady, zaregistrujú zaslaním troch dokumentov poštou na adresu správcu výberu úhrady dialničnej známky – Národnej dialničnej spoločnosti.

AKO NA TO

1. Vytlačte a vyplňte žiadosť držiteľa parkovacieho preukazu o oslobodenie od platenia úhrady, ktorú nájdete tu: <http://www.dialnicnenaletky.sk/oslobodenie-od-uh rady>.
2. Priložte kópiu:
 - a) technického preukazu vozidla;
 - b) kópiu parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím
3. Žiadosť spolu s kópiami pošlite poštou na adresu Národnej dialničnej spoločnosti:

Národná dialničná spoločnosť, a.s.,
Mlynské Nivy 45, 821 09 Bratislava

ODPOVEĎ Z NDS

Po zaregistrovaní vám Národná diaľničná spoločnosť zašle poštou na Vašu adresu Potvrdenie o registrácii vozidla v najskoršom možnom termíne.

Mgr. TIBOR KÖBÖL

HLAVU HORE

Slovenský Najvyšší súd rozhodol: deti so zdravotným postihnutím majú právo na inkluzívne vzdelávanie

Rodičia detí so zdravotným postihnutím musia riešiť rôzne špecifické životné situácie. Tie však nesúvisia len so samotným zdravotným stavom ich dieťaťa. Často je dôvodom na obavy rodičov handicapovaných detí ich zaradenie do bežného života. Prvým, zlomovým obdobím, kedy tieto obavy začínajú rodičia výraznejšie pociťovať, je vo veku ich zaradenia do vzdelávacieho procesu.

Pred vstupom do školy by malo každé zdravotne postihnuté dieťa absolvovať špeciálne pedagogicko-psychologické testy, ktoré majú posúdiť mentálnu, ale tiež fyzickú pripravenosť dieťaťa zvládať záťaž vyučovacieho procesu. Na základe vyhodnotenia výsledkov testov odporúčia odborníci rodičom vhodnú formu vzdelávania pre ich dieťa.

Na Slovensku sa vzdelávanie zdravotne znevýhodnených detí uskutočňuje dvomi formami. Prvou je vzdelávanie v špeciálnej škole, ktorá je zameraná

na vzdelávanie žiakov s konkrétnym druhom zdravotného postihnutia. Druhou formou je vzdelávanie v bežnej škole formou školskej integrácie. Pri tejto forme prebieha výučba zdravotne znevýhodnených žiakov v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi.

V našej republike však ešte stále nedosiahla integrácia handicapovaných detí takú úroveň, akú by mala. Dôkazom toho je aj prípad, ktorý sa len nedávno dočkal súdneho rozuzlenia. Ide o prípad desaťročnej Ely, ktorej rodina bojovala od roku 2012 o možnosť vzdelávania svojej dcéry s rovesníkmi v bežnej základnej škole. Jej spádová škola totiž odmietla Ely prijať z dôvodu Downovho syndrómu a kompenzovanej poruchy sluchu. Rodičia sa rozhodli žalovať rozhodnutie Mestského úradu Bratislava – Rača a rozhodnutie riaditeľa školy o neprijatí Ely do školy na krajskom súde, kde neuspeli. V októbri tohto roku Najvyšší súd SR zrušil všetky napadnuté rozhodnutia, vrátane rozhodnutia riaditeľa školy a vyhlásil, že bolo v najlepšom záujme Ely, aby s náležitou podporou bola vzdelávaná inkluzívne.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR tak po prvý krát výslovne potvrdzuje, že inkluzívne vzdelávanie je právny základ pre vzdelávanie detí so zdravotným postihnutím, ktoré majú na takéto vzdelávanie právo, a to vrátane práva na zaistenie primeraných úprav. Najvyšší súd tiež uviedol, že právo na inkluzívne vzdelávanie podľa Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím má vyššiu právnu silu, ako školský zákon a všetky školské orgány sú týmto Dohovorom viazané.

Veríme, že uvedený rozsudok Najvyššieho súdu SR výrazne zamedzí segregácii detí s ťažkým zdravotným postihnutím a ich vylúčeniu z bežného vzdelávacieho procesu. Takáto segregácia môže mať totiž ďalekosiahle dôsledky na ich ďalšie spoločenské uplatnenie sa.

Poznámka OMD v SR: Detailnejšie informácie o rozhodnutí Najvyššieho súdu SR v prípade desaťročnej Ely vám prinesieme v Ozvene č. 1/2016.

NATÁLIA TURČINOVÁ
ZDROJ: INTERNET

Voľba komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím

Došlo k dlho očakávanému momentu a dočkali sa aj osoby so zdravotným postihnutím svojho „ombudsmana“, presnejšie povedané, komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím. Ako sa to stalo a čo je dobré vedieť o tomto fakte, o tom vám niečo viac povie článok nižšie.

Fakty o vzniku zákona

Národná rada Slovenskej republiky 25. júna 2015 schválila zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím. Zákon nadobudol účinnosť 1. septembra 2015. Vnikol tým právny rámec pre riešenie inštitucionálneho zabezpečenia verejnej ochrany práv detí a verejnej ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím.

Prijatím tohto zákona a voľbou komisára pre deti a pre osoby so zdravotným postihnutím Slovenská republika spĺňa záväzky vyplývajúce z medzinárodných dohovorov Organizácie spojených národov, a to Dohovoru OSN o právach dieťaťa a Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich opčných protokolov.

Čo sa dialo po prijatí zákona

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojim rozhodnutím určil výbor, ktorému mohli podať poslanci Národnej rady návrhy na kandidátov na komisárov. Príslušným výborom sa stal Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny.

V lehote určenej rozhodnutím predsedu národnej rady do 23. októbra 2015 podali poslanci národnej rady príslušnému výboru 4 návrhy na kandidáta na komisára pre deti a 2 návrhy na kandidáta na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Navrhovaný komisár musí spĺňať zákonom presne stanovené kritériá a pri tvorbe návrhu zákona podarilo sa presadiť, aby boli kandidáti na komisára akceptované reprezentatívnymi organizáciami. Akceptácia reprezentatívnymi organizáciami sa preukazuje podporným stanoviskom najmenej piatich občianskych združení alebo neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, ktoré majú predmet činnosti v oblasti presadzovania a ochrany práv detí, resp. presadzovania a ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím a pôsobia najmenej päť rokov v tejto oblasti.

Ide o veľmi dôležitú podmienku, bez ktorej žiadny kandidát nemá šancu byť navrhnutý poslancom Národnej rady SR, respektíve príslušný výbor pri kontrole predložených dokumentov by kandidáta vylúčil z voľby. Overovanie predložených dokumentov sa konalo na zasadnutí príslušného výboru 4. novembra 2015, kedy svojim uznesením konštatoval, že navrhnutí kandidáti splnia podmienky voliteľnosti.

Kandidáti na komisára pre deti:

Natália Blahová, Ondrej Gallo, Jozef Mikloško a Viera Tomanová

Kandidáti na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím:

Lýdia Brichtová a Zuzana Stavrovská

Predstavenie kandidátov na komisára pre deti:

- **Mgr. Natália Blahová,**
rok narodenia: 1974, bydlisko: Zavar
Navrhovateľ: Lucia Nicholsonová
a ďalší 7 poslanci NR SR
Podporné stanovisko 5 reprezentatívnych organizácií (Združenie Detský smiech; Detské centrum Slovensko; OZ Šanca pre nechcených; OZ Asociácia náhradných rodín; OZ Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov)
- **Mgr. Ondrej Gallo,**
rok narodenia: 1981, bydlisko: Bratislava, Navrhovateľ: Rudolf Chmel
Podporné stanovisko 5 reprezentatívnych organizácií (Liga za ľudské práva, o. z.; Centrum Slniečko, n. o.; OZ Návrat; OZ Náruč – Pomoc deťom v kríze; OZ Prima)
- **Prof. MUDr. Jozef Mikloško, PhD.,**
rok narodenia: 1969, bydlisko: Svätý Jur, Navrhovateľ: Pavol Hrušovský

Podporné stanovisko 46 reprezentatívnych organizácií (Áno pre život n. o.; ARABESKA Slovenská spoločnosť pre rozvoj špeciálnej gymnastiky, športu a tanca mentálne postihnutých; Asociácia rodín a rodinných spoločenstiev na Slovensku; Asociácia rodinných sudcov; OZ Brána do života – detský domov; Centrum pomoci pre rodinu; Centrum pre rodinu – Pezinok; Centrum pre rodinu – Nitra; Deti ulice; OZ Dobrota sv. Alžbety; Dobrý Pastier n. o.; Dom svätej Alžbety, krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov, n. o.; OZ Domov – Dúha; Dorka, n. o.; Drahuška a my... o. z.; OZ eMKLub; eRko – HKSD, o. z.; Familiae Locum – Rodinkovo n. o.; Združenie FEMAN; Fond Pipi Dlhej Pančuchy; Fórum riaditeľov a zamestnancov detských domovov Slovenskej republiky; OZ Horúci tím; Ideálna mládežnícka aktivita; Inštitút Krista Veľkňaza; ISTOTA n. o.; Klub mnohodetných rodín; Laura, združenie mladých; OZ Maják nádeje; miniBODKA; OZ Nádej deťom; Národné centrum pre rovnosť príležitostí, n. o.; OZ Otcovo srdce; OZ Paľčekovia; OZ Priatelia Detského centra; RELEVANT n. o.; OZ Rómska duša – Romani vodži; Slovenský skauting, o. z.; OZ Spoločenstvo v službe novej evanjelizácie; Spoločenstvo evanjelickej mládeže; Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar; Spoločnosť priateľov detí, mládeže a rodín; Šanca pre nechcených; OZ Za dôstojný život; Združenie cez deti k rodine;

Združenie Dživipen – Život; Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže

- **Ing. Viera Tomanová, PhD.**, rok narodenia: 1948, bydlisko: Bratislava
Navrhovateľ: poslankyňa Jana Laššáková ako predsedníčka poslaneckého klubu SMER-DS

Podporné stanovisko 14 reprezentatívnych organizácií (Stála konferencia organizácií III. sektora Slovenskej republiky; Národný inštitút rozvoja práce a sociálnej komunikácie, o. z.; O. z. Ženy bez národnostného rozdielu a farby; Za emancipáciu a integráciu Rómov o. z.; Rada mimovládnych organizácií rómskych komunít, o. z.; Alexu združenie na pomoc deťom a prírode; O. z. Savore; Pomoc občanom v núdzi o. z.; Združenie Nádej na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Poprade; Detské kočovné divadlo DRaK, o. z.; OZ Triáda; OZ Hniezdo, Klub náhradných rodín; OZ Korene; KORÁLKY - občianske združenie na pomoc deťom so špeciálnymi potrebami;)

Predstavenie kandidátky na komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím:

- **Mgr. Lýdia Brichtová, PhD.**, rok narodenia: 1952, Bydlisko: Bratislava
Navrhovateľ: Rudolf Chmel, Lucia Nicholsonová, Monika Gibalová, Igor Hraško a ďalší 30 poslanci NR SR
Podporné stanovisko 19 reprezentatívnych organizácií: Liga proti reumatizmu, o. z.; Slovenský zväz telesne postihnutých; Liga za duševné zdravie, o. z.; Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR; Košická organizácia

vozičkárov – Nezávislý život, o. z.; OZ Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom Banská Bystrica; Spoločnosť Parkinson Slovensko, o. z.; Slovenský zväz sclerosis multiplex; Centrum samostatného života, n. o.; **Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, o. z.**
Združenie pre duševné zdravie – INTEGRA, o. z.; Združenie občanov postihnutých epilepsiou „Aura“; Detský klub zdravotne postihnutých detí a mládeže v Košiciach, o. z.; Asociácia Marfanovho syndrómu, o. z.; Spoločnosť dialyzovaných a transplantovaných, o. z.; ZOM Prešov, o. z.; OZ Úsmev pri Rehabilitačnom stredisku v Lipanoch; OZ SANARE na podporu duševného zdravia; Slovenská abilympijská asociácia, o. z.

- **JUDr. Zuzana Stavrovská**, rok narodenia: 1962, Bydlisko: Bratislava
Navrhovateľ: Jana Laššáková ako predsedníčka Klubu poslancov za SMER – SD
Podporné stanovisko 9 reprezentatívnych organizácií: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska; Otvorme dvere, otvorme srdcia o. z.; Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom; Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike; Asociácia Nepočujúcich Slovenska; Myslím - centrum kultúry Nepočujúcich; Spoločnosť psoriatickov a atopikov SR; Asociácia na ochranu práv pacientov SR; Spoločnosť Downovho syndrómu na Slovensku.

Význam úradu komisára

Z pohľadu osôb so zdravotným postihnutím je dôležitý tak úrad komisára pre deti, ako aj úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

KOMISÁR PRE DETI – mandát komisára pre deti je postavený tak, aby sa naň mohla vo veci práv dieťaťa obrátiť ktorákoľvek osoba – fyzická alebo právnická. Používa sa vymedzenie z Dohovoru o právach dieťaťa v článku 1 – t.j. za dieťa sa považuje každá ľudská bytosť mladšia než 18 rokov, ak podľa právneho poriadku, ktorý sa vzťahuje na dieťa, nie je dospelosť dosiahnutá skôr. Vzhľadom na skutočnosť, že dieťa nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, je zabezpečené právo dieťaťa (ale aj plnoletej fyzickej osoby, ktorá nie je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu), obrátiť sa na komisára samo alebo prostredníctvom inej osoby, a to aj bez vedomia osôb zodpovedných za dieťa. Zákon je zároveň formulovaný tak (postup pri vybavovaní podnetu § 22 ods. 2), aby spôsobilým akým sa dieťa môže na komisára obrátiť bol čo najširší (osobne, písomne, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami).

Pôsobnosť komisára je navrhnutá tak, aby vykonával svoje oprávnenia smerom ku konkrétnym prípadom, v ktorých je potrebné posúdiť dodržiavanie práv dieťaťa (resp. skupiny detí) a najsť účinné prostriedky nápravy, ako aj sledovať stav a vývoj v uplatňovaní práv dieťaťa všeobecne (napr. primeranosť a efektívnosť čiastkových politík, právnych predpisov), buď na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy. Úlohou komisára je tiež zabezpečiť, aby boli vyjadrované a vypočuté názory detí v otázkach týkajúcich sa ich ľudských práv, t.j. má plniť úlohu hlasu - hovorcu detí v spoločnosti. K úlohám komisára patria aj aktivity na podporu dodržiavania práv dieťaťa

a na zvyšovanie povedomia o právach dieťaťa.

KOMISÁR PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM – ustanovenia zákona vymedzujú zameranie činnosti komisára pre osoby so zdravotným postihnutím na oblasť práv, ktoré sú osobe so zdravotným postihnutím priznané medzinárodnými dohovormi, ktorými sú Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a opčný protokol. Zároveň návrh ustanovenia upravuje, že na komisára sa môže obrátiť plnoletá fyzická osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola obmedzená, ako aj fyzická osoba, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, alebo ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a to aj bez vedomia svojho zákonného zástupcu, sama alebo prostredníctvom inej osoby. Dieťa má právo obrátiť sa na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím rovnako ako na komisára pre deti.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím posudzuje a monitoruje dodržiavanie práv osôb so zdravotným postihnutím, presadzoval záujmy osôb so zdravotným postihnutím v spoločnosti a organizuje aktivity na podporu dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím a na zvyšovanie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím, pričom disponuje širokými oprávneniami podľa ods. 2, ktorými svoju kompetenciu naplňa.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím môže pri vybavovaní podnetu, ale tiež pri postupe z vlastnej iniciatívy požadovať od subjektov (§ 9) informácie a údaje na účely posúdenia dodržiavania

práv osôb so zdravotným postihnutím ako aj na účely monitorovania dodržiavania týchto práv. Komisar pre osoby so zdravotným postihnutím je oprávnený požadovať k výsledkom posúdenia stanoviská a prijatie opatrení, ak výsledkom posúdenia alebo monitorovacej činnosti bolo zistené porušenie alebo ohrozenie pravá osoby so zdravotným postihnutím, ako aj navrhovať prostriedky nápravy týmto subjektom.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím má právo na osobný rozhovor s osobou so zdravotným postihnutím držanou v niektorom z miest určených na zaistenie osôb pozbavených osobnej slobody alebo osôb, ktorých osobná sloboda je obmedzená alebo v miestach, kde sa vykonáva detencia, ústavná starostlivosť, výchovné opatrenie, predbežné opatrenie. Osobný rozhovor môže uskutočniť aj bez prítomnosti tretej osoby.

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím má oprávnenie predkladať oznámenia v mene osoby so zdravotným postihnutím alebo osôb so zdravotným postihnutím podľa Opčného protokolu k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, v prípade, ak sa vyčerpali všetky dostupné vnútroštátne opravné prostriedky; to neplatí v prípade, ak sa uplatňovanie opravných prostriedkov bezdôvodne predlžuje, alebo ak je nepravdepodobné. Dôležité je, že zákon osobitne upravuje výlučné oprávnenie komisára pre osoby so zdravotným postihnutím hovoriť aj bez prítomnosti tretej osoby s osobou so zdravotným postihnutím v kolúznej väzbe.

Na komisára sa má právo obrátiť každý (§ 2 a § 8), kto sa domnieva, že boli porušené alebo ohrozené práva, na ktorých ochrane a presadzovaní sa komisár podieľa.

Pri styku s komisárom má fyzická osoba právo používať svoj materinský jazyk a má právo na komunikáciu pre ňu v prístupnej forme. Prístupnou formou komunikácie sa rozumejú napr. v prípade dieťaťa komunikácia zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti, v prípade zdravotne postihnutých osôb najmä posunkové jazyky, Braillovo písmo, augmentatívna a alternatívna komunikácia ako aj ďalšie prístupné prostriedky, spôsoby a formy komunikácie, pričom náklady spojené napr. s tlmočným znáša úrad komisára.

Podnetom sa možno obrátiť na komisára písomne alebo ústne osobne do zápisnice alebo telefaxom alebo elektronickými prostriedkami. Podnet, ktorým sa osoba obracia na komisára a korešpondencia súvisiaca s podnetom nebude podliehať úradnej kontrole.

Z ústneho podnetu sa za účelom jeho objektivizácie vyhotovuje (po vysvetlení dôvodov jeho vyhotovenia a ďalšieho využitia) zvukový záznam alebo obrazovo-zvukový záznam. Na takto vyhotovený záznam sa nevzťahuje zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a takýto záznam bude možné sprístupniť iba súdu a orgánom činným v trestnom konaní a to na ich žiadosť.

Budeme mať vlastného ochrancu práv a teraz je len na nás, ako využijeme túto

možnosť v prospech riešenia pretrvávajúcích problémov v živote osôb so zdravotným postihnutím.

Voľba sa uskutočnila na novembrovej schôdzi NR SR.

Komisárkou pre deti bola zvolená: Ing. Viera Tomanová, PhD.

Komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím bola zvolená:

JUDr. Zuzana Stavrovská

TIBOR KÖBÖL

Článok je spracovaný na základe dôvodovej správy k návrhu zákona o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a materiálov dostupných na www.nrsr.sk

ŠPORTOVÉ OKIENKO

BOCCIA:

Boccia Masters 2015

15. 11. 2015,

Športová hala Šamorín

Už dvanásť ročník prestížnych výberových pretekov zorganizoval ŠK Altius a Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov. Turnaj sa uskutočnil za podpory mesta Šamorín v Mestskej športovej hale v Šamoríne, ktorú mesto bezplatne poskytlo aj spolu s finančnou podporou a zabezpečeným občerstvením – bagetami pre všetkých účastníkov v rámci obeda.

Riaditeľom preteku bol Jakub Nagy, hlavným rozhodcom Vladimíra Balcová a technické zabezpečenie mal pod palcom Martin Gabko.

Samotné výsledky nepriniesli zmeny na vrchole rankingu, aj keď sa o toto

prestížne postavenie bojovalo do posledných chvíľ. Všetci hráči, čo zvíťazili si však prvú priečku v rankingu za rok 2015 udržali. Akurát Samovi Andrejčíkovi na tento post stačilo aj druhé miesto.

Podakovanie za posledný turnaj tohtoročnej sezóny patrí organizátorom, rozhodcom, časomeračom a mestu Šamorín.

BC 1: 1. Nagy Jakub,
2. Baláži Lukáš,
3. Machara Michal.

Počet hráčov: 8

BC 2: 1. Mezik Róbert,
2. Král Tomáš,
3. Kurilák Rastislav.

Počet hráčov: 8

BC 3: 1. Burianek Adam,
2. Klohna Boris,
3. Škvarnová Luba.

Počet hráčov: 6

BC 4: 1. Ďurkovič Róbert,
2. Andrejčík Samuel,
3. Strehársky Martin.

Počet hráčov: 8

Slovenský ranking za rok 2015

Na úvod tohto roka všetci hráči začínali od nuly. Prinášame vám konečný stav rankingu za rok 2015. Body do neho mohli získať hráči len z domácich turnajov. V tomto roku bolo takých turnajov 6, t. j.: 3 ligové kolá, Tatra cup, Majstrovstvá SR a Boccia Masters. Na Turnaji belasého motýľa sa hrali Páry a Tímy a tie do rankingu hodnotené neboli.

Zároveň ďakujeme za spracovávanie slovenského rankingu Silvii Petruchovej.

BC 1: (spolu 9 hráčov)

1. Nagy Jakub,
2. Baláži Lukáš,
3. Machara Michal,
4. Benčat Martin

BC 2: (spolu 21 hráčov)

1. Mezík Róbert,
2. Král Tomáš,
3. Opát Martin,
4. Novota Peter

BC 3: (spolu 11 hráčov)

1. Burianek Adam,
2. Klohna Boris,
3. Škvarnová Ľuba,
4. Fábry František

BC 4: (spolu 16 hráčov)

1. Andrejčík Samuel,
2. Ďurkovič Róbert,
3. Balcová Michaela,
4. Strehársky Martin

World Open 2015 – zlato a bronz na Slovensko!

V kolumbijskom **Santiago de Calí** sa výborne darilo slovenským reprezentantom. Pár **BC4**, ktorý mal už pred Kolumbiou istú účasť na PH 2016, obsadil tretie miesto, družstvo **BC1/BC2** vo svojej súťaži dokonca zvíťazilo. Tím **BC1/BC2** zdolal vo finále Hongkong 5:3, keď predtým si poradil v semifinále s Čínou 10:2. Pár **BC4** po víťazstve v základnej skupine prehadil síce semifinálový súboj s Thajskom 2:4, ale v „malom“ finále o bronz porazil Portugalcko 8:2. V dobrých výkonoch pokračovali naši aj v individuálnej súťaži, kde postúpili až štyria z piatich zo základnej skupiny do vyradovacích bojov. Róbert Mezík a Tomáš Král (**BC2**) a dvojica „štverkárov“

Samuel Andrejčík a Róbert Ďurkovič sa prebojovali do osemfinále, zo skupiny nepostúpil iba Jakub Nagy. Cez brány osemfinále prešiel z našej štvorice iba Samuel Andrejčík (**BC4**). Vo štvrtfinále však podľahol Portugalcovi Domingosovi Vieirovi po napínavom priebehu 3:5.

ZDROJ: BOCCIA.SK

Jesenný turnaj 2015

Záver sezóny pre rodinu boccistov v klube ŠKOMD Boccian patril Jesennému turnaju. Uskutočnil sa 21. novembra v ich domovskej telocvični ŠZŠ Nevädzová 3 a bol otvorený pre všetkých, ktorí si chceli zahrať hru boccia. Hráči boli rozdelení do troch kategórií. Tu sú prvé miesta každej z nich:

Kategória - BC1, BC2, BC4:

1. Michal Kohutek,
2. Martin Benčat,
3. Peter Osvald

• Jesenného turnaja sa mohli zúčastniť všetci, ktorí si chceli zahrať bocciu. (Autor: Lucia Mrkvicová)

Kategória - BC3, BC5:

1. Branka Soročinová,
2. Eva Rostasová,
3. Eva Péková

Kategória - Integrovaná boccia:

1. Martina Kalininová,
2. Dušan Prídavok,
3. Erika Klimentová.

Po rozdání cien a diplomov si všetci pochutnali na dobrotách, ktoré priniesli samotní účastníci turnaja.

Bocciujte!

Milí priatelia z celého Slovenska, chceme vás vyzvať, ak máte záujem o hru bocciou, aby ste nás smelo kontaktovali. Bocciu môžete hrať aj vo svojom okolí. Radi vám poradíme ako na to!

www.boccia.sk

Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR začala prevádzkovať nový web, kde nájdete najaktuálnejšie informácie zo sveta boccie na Slovensku, ale aj v zahraničí.

ŠACH Majstrovský prebor OMD v SR v šachu - putovný pohár Karola Trníka, 6. ročník Penzión Slniečko, Duchonka, 10. ročník

Turnaj zorganizovalo naše občianske združenie prostredníctvom svojho Šachového klubu Organizácie muskulárnych dystrofikov v SR v dňoch 11. – 14. októbra 2015, v bezbariérovom zariadení penziónu Slniečko, rekreačná oblasť Duchonka.

Zúčastnilo sa na ňom 8 šachistov, ktorí zohrali súboje medzi sebou „každý s každým“, biele, alebo čierne. Hrací čas bol stanovený na 45 minút pre hráča. Turnaj priniesol množstvo zaujímavých, vyrovnaných duelov a bolo vidieť, že hráčska úroveň všetkých hráčov stúpa. Od úvodu turnaja sa na čelo dostal víťaz z roku 2013 Matúš „Kesho“ Hricovíny. Svoje umiestnenie si udržal až do záveru, kde musel oň tvrdo bojovať, lebo v záverečnej partii s Erikou Kostovou potreboval víťazstvo.

Druhé miesto patrí šachovému matorovi dystrofikov Františkovi Fábrymu, ktorý zároveň robil aj hlavného rozhodcu celého turnaja. Tretie miesto a titul najlepšej ženy si do Kurova odniesla Erika Kostová. O bronz musel rozhodnúť až žreb, nakoľko ich vzájomný duel skončil remízou a mali rovnaký počet vyhratých partii s čiernymi figúrkami.

• Šťastní medailisti spolu s ostatnými hráčmi. (Autor: Lucia Mrkvicová)

Konečné poradie VI. ročníka:

1. Matúš Hricovíny 6,0 b.,
2. František Fábry 5, 0 b.,
3. Erika Kostová 4,5 b.,
4. Marcel Dirnbach 4,5 b.,
5. Viliam Krajč 4, 0 b.,
6. Jozef Blažek 3, 0 b.,
7. Igor Zák 1,0 b.,
8. Lucia Mrkvicová 0,0 b.

• Na Duchonke bolo ako obvykle veselo. (Autor: Lucia Mrkvicová)

V posledný deň turnaja sa v rámci preboru odohral **Rapid prebor 2015**. Hralo sa vyraďovacím spôsobom a prvenstvo získal už po štvrtý krát Marcel Dirnbach. Druhý skončil Jozef Blažek a tretí Viliam Krajč.

Ďakujeme za finančnú podporu:

OMD v SR, Timed, s. r. o., Copy Office s.r.o., PricewaterhouseCoopers Slovensko s. r. o.

Ďalšími partnermi sú:

Vínne pivnice Svätý Jur Chowanec & Krajčírovič., Penzión Slniečko, Duchonka.

Majstrovstvá Českej republiky v šachu telesne postihnutých 30. 9. – 7. 10. 2015, Hodonín

Erika Kostová hájila naše farby aj na Majstrovstvách ČR. Prinášame vám jej reportáž.

„Hralo sa Švajčiarskym spôsobom, na 9 kôl, 1,30x2.čas. dokopy 34-hráčov z Čiech, Maďarska a Slovenska. Mala som tú česť, ako jediná žena reprezentovať našu krajinu s pánom Belákom. Hrala sa aj simultánka striedavo s IM Ivanem Hausnerem a riaditeľom turnaja Ing. Ladislavom Dobrovolským, a taktiež na šiestich šachovniciach Rapid. Po večeroch sa v príjemnej atmosfére niesli prednášky s IM Ivanem Hausnerem, ale aj mne blízka diskotéka.

Musím priznať, že tento krát mi hra akosi neustále viazla, 8x som si dokázala, že už

• Erika zápolí v šachu s pani Badáčovou – samotnou organizátorkou MČR. (Autor: Ivan Nespor)

viem hrať otvorenia a potom prichádzala dilema, čo ďalej.

No, rozhodne bol pre mňa veľký zážitok a povzbudenie do zlepšovania sa v hre, byť tam, spoznať nových šachových "profilov", zmerať si s nimi svoje "malé" sily a nadviazať nové kamarátstva. Napriek tomu, že som bola v ČR celkom neznámi hráč, dokonca amatér, cítila som sa, ako doma. Starsí páni šachisti si ma "osvojili" a chodili nazeráť, ako hrám, či sa už niečo podarilo vyhrať.

Bolo mi milým potešením spoznať hlavnú organizátorku M ČR Irenku Badačovú, ako aj ostatné baby hráčky aj nehráčky, ktoré s nami na hotely DUO boli počas toho týždňa. Všetko išlo ako malo, atmosféra bola super, vybratý hotel perfektný. Ešte som sa nestretla na Slovensku s tak plne bezbariérovým hotelom, ako každý vodičár, oceňujem najmä WC a sprchu, každá izba mala svoje, veľké, že aj s elektrickým sa dalo vytočiť všetkými smermi. Takisto izba bola veľká a výťahy fungovali ukázkovo!

Taktiež okolie hotela Horná Bečva, bol skvelý na moju mašinu. Jediné nebezpečenstvo hrozilo v tom, že človek pri trochu nepozornosti mohol ľahko zablúdiť, lebo od hotela viedli cesty a cestičky všetkými smermi. Tolko hotelíkov a penziónov som pokoje ešte nevidela.

A keďže aj počasie nám vyšlo, prechádzka do blízkej krčmičky na tamojšiu obľúbenú špecialitu "makový koláčik" (originál názov sa neodvážim napísať, aby som ho nedokomolila a nejakú tú kávičku, či pivo, priam na nás volala.

Týmto všetkým, ktorí hľadajú nejaké pekne a tiché miesto na dovolenkovanie tento kút Moravy len vrelo odporúčam!

Snáď, ak Pán Boh dá a o rok pôjdem šachovať do Čiech zase, už sa hádam aj lepšie

umiestním, niečo o šachu doučím a nebudem tam len na krásu.

Aj touto formou by som sa chcela OMD v SR poďakovať, že mi pomohlo zúčastniť sa českého turnaja.“

ERIKA KOSTOVÁ

Príhláste sa do šachových turnajov hraných cez internet!

Naše OMDečko organizuje prostredníctvom svojho šachového klubu dva šachové turnaje cez internetový portál playok.com. Turnaje sú otvorené pre všetkých hráčov so zdravotným postihnutím.

Vianočný Dystro Rapid 2015 sa bude hrať podvečer **18. 12.** a **OMD Dystro OPE-NET Cup 2016** (7. ročník) sa bude hrať v termíne január – marec 2016. Hrá sa na deväť kôl, kde treba odohrať za jeden týždeň jeden zápas. Termín tohto zápasu si dohodnete so svojím súperom. **Príhlášky na oba turnaje** nájdete na našej šachovej stránke

www.sachomd.estranky.sk.

Hráme o pekné ceny.

Tešíme sa na vašu účasť!

JOB

SOCIÁLNA POMOC A PORADENSTVO

Bezplatné špecializované sociálne poradenstvo

V prípade, že potrebujete poradiť alebo máte nejakú otázku, či chcete príspevok z konta verejnej zbierky Belasý motýl, **môžete volať našich poradcov aj priamo.** Urobiť tak môžete v dňoch

pondelok až štvrtok, medzi 10.00 – 15.00 hod. na čísla v mobilnej sieti Telefónica O2. Môžete ich osloviť aj e-mailom na nižšie uvedených adresách. Okrem priamych kontaktných údajov uvádzame aj ich zameranie:

- **Bc. Alena Hradňanská** – oblasť peňažných príspevkov, špecializuje sa v rámci nich najmä na otázky spojené s peňažným príspevkom na osobnú asistenciu – pomoc pri vypracovaní žiadosti, spracovanie odvolania a pod.

E-mail: hradnanska@omdvsr.sk,
telefón: 0948 04 66 73.

- **Mgr. Tibor Kőböl** – otázky spojené so sociálnymi dôsledkami ťažkého zdravotného postihnutia – peňažné príspevky, zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím a pod. Je kontaktnou osobou aj pre záujemcov o projekt Opel Handycars.

E-mail: kobol@omdvsr.sk,
telefón: 0948 04 66 72.

Poskytnutie poradenstva nepodmiňujeme členstvom v našej organizácii.

Agentúra osobnej asistencie

Akékoľvek otázky o osobnej asistencii píšete na kontaktný e-mail: asistencia@omdvsr.sk, alebo volajte 0948 529 976.

- ak potrebujete poradiť ohľadom peňažného príspevku na osobnú asistenciu
- ak hľadáte osobného asistenta
- ak máte záujem pracovať ako osobný asistent.

Poskytnutie poradenstva nepodmiňujeme členstvom v našej organizácii.

DystroCentrum: bezplatná konzultácia s fyzioterapeutom

Osoby s nervovosvalovým ochorením majú možnosť objednať sa na **bezplatnú konzultáciu s fyzioterapeutom do bezbariérového DystroCentra v Bratislave**. V prípade záujmu kontaktujte centrálu OMD v SR e-mailom alebo telefonicky. Nové termíny nájdete v Aktualitách.

Poskytnutie konzultácie nepodmieňujeme členstvom v našej organizácii.

Bezplatné právne poradenstvo

Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR spolupracuje s pani advokátkou, ktorá je ochotná bezplatne poskytnúť právnu pomoc tým z vás, ktorí potrebujú poradiť v rôznych právnych záležitostiach. Ide o také problémy, ktoré nie sme schopní riešiť v rámci sociálneho poradenstva. **Žiadosti o poradenstvo budú pani advokátke sprostredkované len cez centrálu OMD v SR**. Ak máte problém, s ktorým by ste potrebovali pomôcť, kontaktujte centrálu (mailom, listom, telefonicky). E-mail označte predmetom „bezplatné právne poradenstvo“. Problém bude zapísaný a tlmočený pani advokátke, ktorá vzhľadom na svoje pracovné vyťaženie rozhodne, ktorému prípadu sa bude venovať.

Toto poradenstvo budeme sprostredkovať výlučne členom OMD v SR.

Poradňa belasého motýľa na Rádiu 7

Spolupráca Rádia 7 a OMD v SR pokračuje aj v tomto roku a spočíva v spracovaní rôznych tém zo sociálno-právnej oblasti. Takto vzniknuté relácie spracúvajú vždy jednu tematickú oblasť zameranú najmä na rôzne formy kompenzácie sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia, ako peňažné príspevky na osobnú asistenciu, opatrovanie, na kúpu pomôcky (mechanické a elektrické vozíky, zdviháky a pod.). Venovali sme sa aj problematike architektonických bariér, bývaniu. Vzhľadom na poskytnutý časový priestor nemôžeme hovoriť úplne podrobne o každej jednej téme, ale na otázky poslucháčov odpovedáme aj po odznení relácie.

Redaktorom tejto rubriky sa tento rok stala mladá študentka žurnalistiky Monika Trnkócyová. Rada privíta vaše postrehy a námety do tejto relácie. Píšte, volajte na naše kontakty.

Prajeme príjemné počúvanie.

Vysielač čas relácie:

Premiéra: prvý utorok v mesiaci o 17:15.

Repríza: prvý štvrtok v mesiaci o 10:15.

Register svalových dystrofií - kontaktné pracoviská na Slovensku

Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR podporila vznik spoločnej databázy českých a slovenských pacientov s Duchennovou/Beckerovou svalovou dystrofiou (ďalej DMD/BMD) a nositeľiek génu tohto ochorenia.

Za vytvorením databázy stojí české občianske združenie Parent Project, ktoré databázu vedie v spolupráci s Inštitútom bioštatistiky a analýz Masarykovej univerzity v Brne pod názvom **REaDY - REgistr svalových DYstrofií** (<http://ready.registry.cz/>). V tomto čase (december 2015) je v databáze evidovaných celkovo 71 pacientov zo Slovenska.

Ak chcete, aby ste vy alebo vaše dieťa boli do registra zapísaní, podľa regiónu môžete kontaktovať tieto slovenské odborné pracoviská:

MUDr. Karin Viestová

DFN sP Bratislava, Poradňa pre deti s neuromuskulárnymi ochoreniami, tel: 02/59 37 18 65;

MUDr. Roman Mego

Súkromné neurologické centrum Sinalgis, Bratislava, tel: 02 /50 20 10 21;

MUDr. Katarína Okáľová

DFN sP Banská Bystrica, Neurologická ambulancia, tel. 048/ 472 65 38;

MUDr. Eva Lazarová

DFN Košice, Poradňa pre deti s nervovosvalovými ochoreniami, tel: 055/ 235 25 35.

Evidencia v registri nie je viazaná na členstvo v OMD v SR.

NA VOLNÝ ČAS

Oblúbené recepty OeMĎákov

Milí gurmáni!

Prehupli sme sa do ďalšieho ročného obdobia. Po príjemnom vyhrievaní našich svalov na letnom slniečku sa trochu schladíme, budeme tráviť viacej času pod dekou možno s knihou alebo počítačom v ruke. Tých sychravých a chladnejších dní bude pribúdať, tak nezabudnime na doplnenie vitamínov, aby sme predišli chorobám. Spomaľme trochu, uvarme si dobrý zázvorový alebo šípkový čajík a oddýchnime si.

V tomto období sa nám žiada siahnuť po niečom horúcom, možno trochu pikantnejšom, čo nás zahreje. Ovocia a zeleniny je teraz na výber menej, ale toho sme mali dosť v lete. Použijeme teda sezónne suroviny ako gaštany, koreňovú zeleninu, cviklu, kapustu, rôzne druhy tekvic, či jabĺčka a hrušky. V zimnom období potrebuje telo prijať aj viacej tukov, tak nebojme sa naložiť si na tanier aj tučnejšie morské ryby alebo rybí tuk, žltok z vajíčka či kvalitnú domácu slaninku.

Odporúčam vám vyskúšať pečenú koreňovú zeleninu s cviklou, tekvicou či batátmi, pokvapkané olivovým olejom a prevoňané rozmarínom. Podávať ho môžete s domácim smotanovým dressingom, do ktorého pristrúhate čerstvý chren.

Fantastický sypaný jablkový koláč

ovsené vločky	150g
špaldová múka hladká	150g
trstinový cukor	200g
kokosový olej alebo maslo	180g
Jablko	5ks
Hruška	2ks
mletá škorica	2ČL
bourbon vanilka	2ČL
Soľ	štipka

Jablká a hrušky si ošúpeme a nastrúhame nahrubo. Ak pustia šťavu, poriadne vyžmýkame. Potom do misky nasypeme ovsené vločky, hladkú špaldovú múku, trstinový cukor (alebo podľa preferencie), mletú škorice, bourbon vanilku, štipku soli. Zmes dobre premiešame.

Rúru si predhrejeme na 180 stupňov a zapekacíu misku (20x20cm) vyložíme papierom na pečenie. Na dno zapekacej misky nasypeme polovicu suchej ovsenej zmesi (len tak zľahka, moc neutláčajte), potom na ovsenú zmes pridajte nastrúhané ovocie (tiež moc neutláčajte) a vrch posypete znova druhou polovicou ovsenej zmesi. Nakoniec rovnomerne polejete celý vrch koláča roztopeným tukom.

Dáte piecť na cca 40 minút, dokiaľ koláč vstrebal maslo a vrch je pekne zlatý a mierne chrumkavý. Pred podávaním nechajte vychladnúť, inak sa bude mierne trúsiť.

Inšpirácia z <http://www.fitnessguru.sk>
ALKA HRADŇANSKÁ

Tuniakové burgery s pečenými paradajkami

paradajka nakrájaná na plátky	12ks
mozzarely light	1/3balenia (125g)
tuniak	
vo vlastnej šťave	1konzerva (130g)
ovsené vločky jemné	1/3-1/2šálky
0% grécky jogurt	2PL
vajce	1ks
červená cibuľa nakrájaná najemno	1ks
kypriaci prášok do pečiva	1/4ČL
granulovaný cesnak	
koreniny a bylinky podľa chuti	
olivový olej	
soľ	

Najprv si pripravíme pečené paradajky. Rúru si predhrejeme na 180 stupňov a plech vyložíme papierom na pečenie. Paradajky nakrájame na hrubšie kolieska a poukladáme na plech. Zľahka ich osolíme, okoreníme, polejeme olivovým olejom a dáme zapiecť na 5 minút. Po piatich minútach paradajky vytiahneme, posypeme mozzarellou, sušenou bazalkou a dáme zapiecť na ďalších 5 minút. Popri tom si zmiešame v miske tuniaka zbaveného vlastnej šťavy, vajce, grécky jogurt, ovsené vločky, cibuľu, rozpučený cesnak, kypriaci prášok, bylinky podľa chuti a soľ. Zmes bude mierne riedka, preto pridávame vločky podľa hustoty. Rozohrejeme panvicu s tenkou vrstvou olivového oleja a tvoríme menšie tuniakové placky (pridávame cca 1 a ½ PL zmesi). Z každej strany opekáme 2-3 minúty dozlatista. Na hotové tuniakové placky poukladáme opečené paradajky a servírovať môžeme s obľúbeným šalátom.

Inšpirácia z <http://www.fitnessguru.sk>
SILVIA PETRUCHOVÁ

Vedomostný kvíz

V Ozvene č. 3/2015 sme vaše mozgové závitky potrápili otázkami z vedomostného kvízu. Do kvízu sa ešte stále môžete zapojiť! Svoje **správne odpovede nám zasielajte do 11. 1. 2016 na adresu: ozvena@omdvsr.sk alebo prostredníctvom poštovej adresy.** Zo správnych odpovedí vyžrebujeme dvoch šťastlivcov, ktorí získajú pekné tričko z dielne OMD v SR podľa vlastného výberu a ročné predplatné časopisu podľa vlastného výberu z distribúcie firmy Ares. **Meno výhercu uverejníme v Ozvene č. 1/2016.** Tešíme sa na vaše odpovede!

Miliónová DystroLotéria pre našich členov

Nové čísla pre dystrolotériu sú: **77, 224, 340, 429, 526, 1086**
Pravidlá súťaže: Každý člen OMD v SR má členský preukaz a každý členský preukaz má pridelené číslo. A práve z nich sme vyžrebovali päť výherných čísiel. Len tomu, kto sa nám prihlási, pošleme s nasledujúcou ozvenou **žreby v hodnote 3 €**. Na spomínaných žreboch môžete vyhrať svoj vytúžený milión! Ak nemôžete nájsť svoj členský preukaz a nie ste si istý svojím číslom, informujte sa v centrále OMD v SR.

OZVENKA PRE MALÉ AJ VEĽKÉ DETI

Vtípky

„Viete prečo sa Janko Hraško nesmie sprchovať?“ Lebo by vyklíčil.

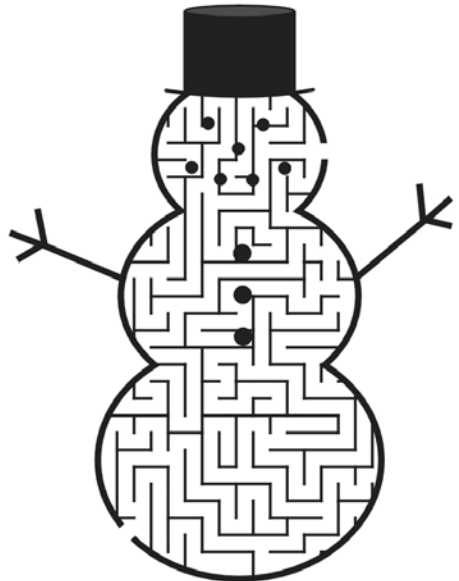
„Móricko, vymenuj jedného cicavca, ktorý nemá zuby.“ Môj starý otec.

Malý Miško radostne volá: „Mamička ja som sa už naučil písať!“

„Áno, drobce? To je výborné!“ Poteší sa mamička. „A čo si napísal?“

„Čo ja viem, čítať ešte neviem.“

Labyrint

• Zdroj: www.detske.napady.net

Vymaluj si obrázok

DOPRAJTE SEBE A SVOJIM BLÍZKYM ŽIVOTNÝ KOMFORT!

Spoločnosť EGAMED, spol. s r. o. pre Vás a Vašich blízkych ponúka možnosť zapožičania medicínskych prístrojov so sortimentom pre OXYGENOTERAPIU.

- Terapia vhodná pre všetky vekové skupiny
- Bez čakania a schvaľovania, variabilná doba prenájmu, podľa potreby zákazníka
- Bezplatný servis počas celej doby prenájmu servisnými strediskami po celej SR

VisionAire

Stacionárny koncentrátor kyslíka
pre dlhodobú domácu kyslíkovú terapiu

Prístroj spĺňajúci všetky parametre pre dlhodobú domácu oxygenoterapiu v SR, koncentrátor s tichou prevádzkou a minimálnymi prevádzkovými nárokmi.

- Dodanie do 24 hodín v pracovných dňoch
- Kontinuálny prietok kyslíka s nastaviteľným rozsahom od 0-5 l/min., koncentrácia kyslíka (93% ±3% O₂ pri 5 l/min.)
- Kompletné príslušenstvo (zvlhčovač, kyslíkové kanyly, masky pre inhaláciu a hadice rôznych dĺžok 2,1 m až 7,6 m a 15 m - pre voľný pohyb v domácom prostredí). Príslušenstvo dodávame na mieru - individuálny prístup ku každému klientovi

Focus

Prenosný koncentrátor kyslíka
mobilná kyslíková terapia mimo domova

Najmenší a najľahší prenosný koncentrátor kyslíka na svete - vysoký komfort pre zákazníka - mobilné zariadenie pre spoľahlivú tvorbu kyslíka.

- Hmotnosť 0,8 kg (vrátane 1 batérie)
- Dodávané štandardne s 2 dobíjateľnými batériami, výdrž batérie 3 hod. (2 batérie á 1,5 hod.)
- Pulzný prietok kyslíka - dodáva kyslík pri nádychu (zodpovedá 2 l/min.), koncentrácia kyslíka až 93% ±3%.
- Rozmery 16,4 x 12,2 x 6,1 cm
- Možná prevádzka prístroja i na zdroj v aute alebo elektrickú sieť (adaptéry pre auto a elektrickú sieť sú súčasťou dodávky) a zároveň možné dobíjanie batérií
- Dodanie prístroja do 24 hodín, s kompletným príslušenstvom vrátane adaptérov pre nabíjanie, obalu, popruhu a opasku, komfortnej prenosnej tašky + príslušenstvo na mieru podľa potrieb zákazníka

EGAMED, spol. s r. o.
Ratnovce č. 4, P.O. BOX 1/D
Piešťany 921 01

Tel.: 033 7744 907 - 910
Fax: 033 7744 911
E-mail: egamed@egamed.sk
Web: www.egamed.sk

info:
0911 819 756

OPEL HANDYCARS

SLOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR.

Program mobility osôb so zdravotným postihnutím.

- automatická prevodovka u väčšiny modelov
- cenové zvýhodnenie pre zdravotne postihnutých
- výhodný spotrebiteľský úver s kartou ccs v hodnote 200 €
- poistenie s asistenčnou službou pre celú Európu na 5 rokov zadarmo
- sociálne poradenstvo
- komplexné servisné služby
- špeciálne úpravy vozidiel

5 rokov
záruka*

Opel Poistenie Opel Finance

www.opel-handycars.sk infolinka: 0800 101 101 opel@handycars.sk

Kombinovaná spotreba a emisie: CO₂; 3,8 – 7,3 l/100 km, 99 – 163 g/km.
*Dvojiročná výrobná zákonná záruka a ďalej trojiročná zmluvná záruka Opel v spolupráci so spoločnosťou CG Car Garantie Versicherungs-AG. Zmluvná záruka Opel je poskytovaná bezplatne dilerom Opel.

Wir leben Autos.

Neuro Orthotics Center

Ľudia na prvom mieste.

Riešenia mobility

- Vyžaduje si váš zdravotný stav alebo zdravotný stav vášho rodinného príslušníka využívanie mechanického alebo elektrického vozíka?
- Vyžaduje si stav vášho dieťaťa využívanie rehabilitačného kočíka alebo chodítka na podporu chôdze?
- Potrebujete poradiť a vyriešiť správne polohovanie pri sedení?
- Radi by ste si odskúšali najmodernejšie pomôcky Ottobock?
- Nie ste spokojní s doterajším vybavením?
- Potrebujete viac informácií o dostupnosti vami požadovaných pomôcok?
- Vyžaduje si používanie vášho elektrického vozíka špeciálne ovládanie?
- Potrebujete pomôcť s vertikalizáciou?

Ortély a individuálne ortotické riešenia

- Vyžaduje si váš zdravotný stav alebo zdravotný stav vášho dieťaťa používanie ortéz na chôdzu alebo státie?
- Používate ortély, s ktorými nie ste spokojní?
- Chceli by ste prekonzultovať vaše súčasné ortotické vybavenie?
- Potrebujete viac informácií o novinkách v ortotike?
- Potrebujete viac informácií o dostupnosti vami požadovaného ortotického vybavenia?

Navštívte naše poradenské centrum a dohodnite si nezáväznú konzultáciu.

PREKONAJME SPOLU BARIÉRY

Stoličkový výťah

Stropný zdvihák GH3

Šikmá schodisková plošina

Schodolez

Bezplatné t. č.: 0800 14 19 11

✓ *Riešenia pre všetky typy architektonických bariér*

✓ *Bezplatné právne poradenstvo*

✓ *Bezplatný návrh a konzultácia u klienta*

✓ *Záručný a pozáručný servis*

Zvislá plošina s kolmým zdvihom

**Možnosť získať
príspevok
95 % z ceny zariadenia**

Stropný zdvihák GH1

www.ares.sk

ARES spol. s r.o., Banšelova 4, 821 04 Bratislava, SR

Tel.: +421 2 4341 4664, +421 2 4820 4511, Fax: +421 2 4820 4528, e-mail: ares@ares.sk